

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Christina Andersson

2024-10-09

§§ 111–148

Sammanträdesplats och tid Linnés aula, Kunskapsgallerian i Linköping 09.00–17.00
Ajournering klockan 12.30–13.45

Närvarande**Ledamöter**

Nils Babtist (L), § 111–148, ordförande, § 111–141,
144–146, 148
Elvira Wibeck (KD), 1:a vice ordförande, § 117–141,
144–146, 148, ordförande, § 142–143, 147
Rebecka Hägg (S), 2:a vice ordförande
Fredrik Sjöstrand (M)
Matilda Ekeblad (M)
Maria Almesåker (M)
Ralf Holmér (M)
Oscar Strömblad (M), § 111–131, 132 punkt 4–13,
133–148
Tommy Ählström (M)
Suada Tolic (M)
Marie Morell (M)
Lars Ahlm (M)
Emil Steen (M)
Jan Owe-Larsson (M), § 111–135, 147
Jörgen Rundgren (M)
Anna Nilsson (M)
Annette Olsson (M)
Viola Ingvarsson (M)
Tobias Eriksson (M)
Bert Egnell (M)
Helen Albrektsson (M)
Niklas Nåbo (S)
Martin Tollén (S)
Ellen Aguirre (S), § 111–134, 147
Alma Basic (S)
Peter Hermansson (S)
Jessika Lindström (S)
Kaisa Karro (S)
Mattias Ottosson (S)
Eva Andersson (S)
Klas Corbelius (S)
Linus Emmoth (S)
Eva Edgren Vikmång (S)

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§§ 111–148

David Ergül (S)
Christina Hasselrot (S)
Elisabet Edlund (S)
Jörgen Oskarsson (S)
Annsofi Ramevik (S), § 111–134, 147
Göran Fältgren (S)
Anna Johansson (S), § 111–134, 147
Torbjörn Holmqvist (S)
Ulrika Jeansson (S)
Renée Georgio (S), § 111–134, 147
Camilla Egberth (S), § 111–144, 147
Hans Elf (S)
Per Larsson (KD)
Birre Waern (KD)
Martin Zetterlund (KD)
Anders Eksmo (KD)
Lena Käcker Johansson (KD)
Annicki Oscarsson (KD)
Julie Tran (C)
Trine Platou (C)
Kerstin Sjöberg (C)
Jenny Elander Ek (C)
Maria Persdotter (C)
Monika Broman (L)
Alexander Höglund (L)
Gun Inger Andersson (L)
Margareta Fallsvik (L)
Margareta Fransson (MP), § 111–143, 147
Catarina Engström (MP)
Linda Sundregård (MP)
Joakim Gustafsson (SD)
Tom Pettersson (SD)
Charlotte Wessman (SD)
Patrik Westlund (SD)
Erik Johansson (SD)
Benny Sellborn (SD)
Susanna Lindvall (SD)
Thomas Svensson (SD)
Richard Svensson (SD)
Jörgen Pettersson (SD)
Björn Sandberg (SD)
Nathalie Pettersson (SD)

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§§ 111–148

**Tjänstgörande
ersättare**

Daniel Ringqvist (SD)
Irina Sedova (SD)
Jessica Eek (V)
Maja Engström (V)
Tobias Holmberg (V)
Maj-Viol Axelius Thostrup (V)
Rolf Hansson (V)

Helena Persdotter (M) ersätter Jan Owe-Larsson (M), § 136–146, 148
Tommy Aarna (M) ersätter Anwar Samuelsson (M)
Eva Cox (M) ersätter Jacob Cernvall (M)
Jan Sundström (M) ersätter Eva Hermansson (M)
Andreea Corina Bernicu (M) ersätter Mia Landell (M)
Camilla Jonsson (S) ersätter Lena Micko (S)
Ghassan Al-Janabi (S) ersätter Nicklas Andersson (S)
Håkan Dahlgren (S) ersätter Fia Storkull (S), § 111–144, 147
Uba Aden Ige (S) ersätter Ellen Aguirre (S), § 135–146, 148
Birgitta Wessman Thyrsson (S) ersätter Mikael Enkurs (S)
Jennifer Ziljat (S) ersätter Annsofi Ramevik (S), § 135–146, 148
Patrick Lindahl (S) ersätter Ann-Charlotte Wiberg (S)
Torbjörn Mellgren (S) ersätter Alexander Fröberg (S)
Bashar Abboud (S) ersätter Anna Johansson (S), § 135–146, 148
Marcus Wisäter (S) ersätter Britt Olauson (S)
Thomas Larsson (S) ersätter Renée Georgio (S), § 135–146, 148
Evelina Nilsson (KD) ersätter Elvira Wibeck (L), § 111–116
Evelina Nilsson (KD) ersätter Kristin Andersson (KD), § 117–134, 147
Fredrik Topplund (KD) ersätter Kristin Andersson (KD), § 135–146, 148
Roland Sjö Dahl (C) ersätter Birgitta Gunnarsson (C)
Helena Dössing (SD) ersätter Gunilla Hellberg (SD)
Lotta Eriksson (SD) ersätter Mikael Eriksson (SD)
Anders Lindh (V) ersätter Ibtisam Yusuf (V)
Jonas Söderlund (V) ersätter Elin Andersson (V)
Amy Berglund (V) ersätter Malin Östh (V)
Carl Ingemarsson (V) ersätter Emil Broberg (V)

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Christina Andersson

2024-10-09

§§ 111–148

Justering

Vid protokollet

Christina Andersson

Justeras av

Nils Babtist (L), § 111–141, 144–146, 148 Elvira Wibeck (KD), §142–143, 147

Per Larsson (KD)

Rebecca Hägg (S)

Protokollet justeras med elektronisk signering. Justeringen tillkännages genom anslag på Region Östergötlands anslagstavla på webbplatsen regionostergotland.se.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§§ 111–148

Föredragningslista

§	Rubrik	Ärende
§ 111	Upprop	
§ 112	Val av justerare tillika rösträknare	
§ 113	Föredragningslistan	
§ 114	Ny revisionsrapport: Granskning av IT:s ändamålsenlighet	2024/9067
§ 115	Ny revisionsrapport: Uppföljande granskning av vårdplatsutnyttjandet	2024/9069
§ 116	Redovisning av partistöd 2023	2024/4731
§ 117	Rumslig strategi för Östergötland	2022/10319
§ 118	Systemanalys 2024 från En Bättre Sits – Mälardalsrådet	2024/5370
§ 119	Policy mot välfärdsbrott, korruption, mutor och andra oegentligheter	2024/6354
§ 120	Program för uppföljning för utförare av kommunal verksamhet 2024-2026	2024/7586
§ 121	Annonsering av regionfullmäktiges sammanträden	2024/8493
§ 122	Svar på revisionsrapport: Granskning av regionens lokalförsörjningsprocess	2024/924
§ 123	Svar på revisionsrapport: Granskning av omställning till nära vård i region Östergötland primärvården som nav	2023/13758
§ 124	Svar på revisionsrapport: Granskning av Region Östergötlands projekthantering	2024/2309
§ 125	Svar på revisionsrapport: Granskning av regionens arbete med att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet	2023/13757
§ 126	Svar på motion: Trygg förlossningsvård - hela kedjan (C)	2023/10763
§ 127	Svar på motion: Möjliggör klinisk tjänstgöring för fler (V)	2023/12014
§ 128	Svar på motion: Inrätta en funktion mot väldfärdsbrott (S)	2023/12002
§ 129	Svar på motion: Ta till vara sjuksköterskan kompetens - stärk omvårdnadsarbetet (MP)	2023/12608
§ 130	Svar på motion: Säkra kompetensförsörjning genom ökad grundbemanning och ökad arbetstid (S)	2023/12687
§ 131	Avsägelser	2024/511
§ 132	Fyllnadsval	2024/511
§ 133	Interpellation: Hur ser de samhällsekonomiska konsekvenserna av varsel och besparingar ut? (V)	2024/3648
§ 134	Interpellation: Hur ser ansvarigt regionråd på relationen mellan hälso- och sjukvården och patienten? (MP)	2024/5274
§ 135	Interpellation: Varför skär ni i Östergötlands folkhögskolor i det tysta (S)	2024/5803
§ 136	Interpellation: Besparingar på stödet till ungdom med alkohol och drogproblem (S)	2024/8316
§ 137	Interpellation: Stärk beredskapen för kris och krig (S)	2024/8317
§ 138	Interpellation: Inskränker valfriheten och närheten (S)	2024/8553

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Christina Andersson

2024-10-09

§§ 111–148

§ 139	Interpellation: Socialstyrelsens riktlinjer för vård som inte bör erbjudas (C)	2024/8589
§ 140	Interpellation: När ska omställningen till Nära vård blir verklighet i Region Östergötland (C)	2024/8759
§ 141	Interpellation: Folkbildningens roll i Region Östergötland (S)	2024/8779
§ 142	Interpellation: Äldremottagningar vid alla vårdcentraler 2024 (S)	2024/8860
§ 143	Interpellation: Ska Region Östergötland inte vara ett föredöme längre? (V)	2024/8892
§ 144	Interpellation: Hur går det med jämställdhetsarbetet inom vården? (MP)	2024/8893
§ 145	Interpellation: Angående opioidanvändning och missbruk i Region Östergötland (S)	2024/8894
§ 146	Interpellation: Hur ser arbetsgivaransvaret ut för vårdanställda med missbruk? (C)	2024/8895
§ 147	Interpellation: Färdtjänst för de i behov av fysisk aktivitet (C)	2024/8896
§ 148	Ny motion: 80-90-100-modell i Östergötland	2024/9499

Ärendena behandlas i följande ordning: § 111–132, 147, 133–146, 148. I protokollet skrivs ärendena i den ordning de står i föredragningslistan.

Justering

--	--

Upprop

§ 111
Uppropet fastställs.

Val av justeringsperson
tillika rösträknare

§ 112

Per Larsson (KD) och Rebecca Hägg (S) utses att förutom ordförande justera dagens protokoll. De utses också till rösträknare.

Christina Andersson

2024-10-09

Sammanträdets
föredragningslista

§ 113

Ordförande presenterar föredragningslistan.

Föredragningslistan fastställs.

Christina Andersson

**PROTOKOLL
Regionfullmäktige**

2024-10-09

§ 114

Revisionsrapport
Granskning av IT:s
ändamålsenlighet

§ 114

Revisorerna har lämnat in revisionsrapporten ”Granskning av IT:s
ändamålsenlighet”.

RÖ 2024/9067

På ordförandens förslag beslutar regionfullmäktige:

1. att överlämna revisionsrapporten till regionstyrelsen för beredande av svar.

Justering

--	--

Christina Andersson

**PROTOKOLL
Regionfullmäktige**

2024-10-09

§ 115

Revisionsrapport
Uppföljande granskning
av vårdplatsutnyttjandet

§ 115

Revisorerna har lämnat in revisionsrapporten ”Uppföljande granskning av vårdplatsutnyttjandet”.

RÖ 2024/9069

På ordförandens förslag beslutar regionfullmäktige:

1. att överlämna revisionsrapporten till regionstyrelsen för beredande av svar.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 116

Redovisning av partistöd
2023

RÖ 2024/4731

§ 116

Partistöd utbetalas årligen per mandat efter särskilt beslut i fullmäktige.

Partier som erhållit partistöd ska lämna in redovisning att stödet använts för sitt ändamål enligt 4 kap. 31 § kommunallagen.

Redovisningen av hur partistödet använts ska årligen granskas. Partierna utser själva sin granskare. Granskaren ska årligen lämna en granskningsrapport med ett intyg om att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Redovisning och tillhörande granskningsrapport ska vara inlämnad till Region Östergötland senast den 30 juni året efter det att stödet lämnats.

Samtliga åtta partier i regionfullmäktige har inkommit inom föreskriven tid med redovisning och tillhörande granskningsrapport som undertecknats av partiets granskare.

Inlägg

Marie Morell (M) gör inlägg.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att lägga de inkomna redovisningarna av partistödet 2023 till handlingarna.

Protokollsanteckningar

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Centerpartiet lämnar följande protokollsanteckning:

”Centerpartiet tycker att det är bra att varje parti redovisar hur de regionala partistöden har använts under föregående år. För en större transparens så att medborgarna ska kunna få en jämförelsebar bild och för att stärka förtroendet för demokratin, vore det önskvärt att ta fram en mer likvärdig redovisningsmodell. Då redovisningarna markant skiljer sig åt är det idag otydligt, om partiet använt pengarna regionalt som det stipuleras i kommunallagen för att ’stärka deras ställning i den kommunala demokratin’ (§29). Vi anser att Region Östergötland bör se över hur redovisningen sker genom att ta fram en gemensam redovisningsmall/blankett.”

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 117

Rumslig strategi för
Östergötland

RÖ 2022/10319

§ 117

Trafik och samhällsplaneringsnämnden (TSN) gav regionutvecklingsdirektören i uppdrag att arbeta fram ett förslag till rumslig strategi för Östergötland 2020-11-05 (TSN §120/2020).

Målet med rumslig strategi för Östergötland är en väl avvägd rumslig inriktning för Östergötland (strukturbild) som anger en tydlig prioritering av olika platsters funktioner och relationer.

Rumslig strategi är framåtblickande (2040) och visar en fördjupad och sammanvägd bild av Östergötland, i den regionala skalan och i närgeografien, samt i den storregionala skalan. Beroende på vilken skala som betraktas framträder olika geografier och strukturer som har påverkan på livsmiljön för regionens invånare. De olika skalnivåerna utgör ingen hierarki utan är sinsemellan likställda. De beskriver olika skalor på vår gemensamma geografi. Platser och noder kan framträda i flera nivåer men har då oftast olika betydelse för, och påverkan på, sitt omland beroende på i vilken skala den redovisas i. Strukturbilderna tydliggör vidare den prioritering som är målet med strategin i de olika skalorna. De funktioner och relationer som visas i strukturbilderna är strukturerande i sin skalnivå.

Den *storregionala nivån* visar Östergötlands sammanhang. Den ger en bild av hur det goda läget tas tillvara, det vill säga hur Östergötland är uppkopplat storregionalt, nationellt och internationellt år 2040 och med utblick mot 2050. Fokus är stärkt storregional integrering och funktionalitet, men även de större sammanhangen som kopplingen mot de tre storstadsområdena i Sverige och den europeiska kontinenten.

Den *regionala nivån* har fokus på att utveckla ett sammanhållet Östergötland och samband över länsgräns med centralorter i grannkommuner vilka har en regional betydelse för Östergötland år 2040.

I *närgeografien* är fokus på Östergötlands utveckling och platsters potentialer inklusive närgeografiska samband över länsgräns.

Yrkanden

Jan Owe-Larsson (M), Joakim Gustafsson (SD), Annsofi Ramevik (S), Per Larsson (KD) och Monika Broman (L) yrkar bifall till liggande förslag.

Inlägg

Julie Tran (C) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

**PROTOKOLL
Regionfullmäktige**

2024-10-09

§ 117

Regionfullmäktige beslutar:

1. att anta föreliggande förslag till Rumslig strategi för Östergötland,
2. att uppdra åt regiondirektören att i samband med kommande översyn av Utvecklingsstrategi för Östergötland arbeta in den Rumsliga strategins strukturbilder och principer,
3. att uppdra åt trafik- och samhällsplaneringsnämnden att fortsätta utveckla arbetet med rumslig planering som en del i den kontinuerliga planeringsprocessen för Utvecklingsstrategi för Östergötland,
4. att delegera till trafik- och samhällsplaneringsnämnden att göra mindre justeringar i strukturbilderna inom ramen för de antagna principerna.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 118

En Bättre Sits –
Mälardalsrådet

RÖ 2024/5370

§ 118

Region Östergötland, tillsammans med Region Gotland, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västmanland, Region Örebro län samt Region Sörmland under ledning av Mälardalsrådet, samverkar kring transport- och infrastrukturplanering under namnet En Bättre Sits. Samarbetet innefattar en politisk process där regionerna tillsammans tar fram gemensamma prioriteringar och inriktningar i syfte att stärka utvecklingen i Stockholm-Mälarenregionen i en systemanalys.

Syftet med den storregionala systemanalysen är att ta fram en politiskt genomarbetad och förankrad systemanalys för storregionens transportsystem. Systemanalysen kan användas i olika sammanhang, men framför allt i utformningen av långsiktiga transportplaner på nationell och regional nivå.

Systemanalysen fokuserar på ställningstaganden och behov relaterade till transport- och infrastrukturens brister i förhållande till prioriterade funktioner och mål. Den gör däremot inte anspråk på att föra fram en tydlig alternativdiskussion eller slutliga åtgärdsprioriteringar, då det ligger inom Trafikverkets ansvarsområde.

Systemanalysen för Stockholm-Mälarenregionen utgår från en storregional skala, och fokus ligger således på de länsöverskridande och gemensamma prioriteringarna i infrastrukturplaneringen som gynnar helheten.

Den storregionala samverkan gör att storregionens samlade resurser och investeringar nyttjas bättre och banar väg för internationell konkurrenskraft. Genom att knyta samman arbets-, studie- och bostadsmarknaderna i Stockholm-Mälarenregionen stärks hela regionens konkurrenskraft. Samtidigt tas regionens mångfald av attraktiva boendemiljöer, kompetenser och näringsmässig specialisering tillvara.

En viktig del är att utveckla och sammankoppla stadsstrukturen i Stockholm-Mälarenregionen med spårtrafiken som grund. Därtill behövs internationell tillgänglighet och en effektiv hantering av de ökade godsflöden som gör att regionen växer och handeln utvecklas. I det spelar utvecklingen av transport- och infrastrukturens systemet en nyckelroll.

Systemanalys 2024 bygger vidare på det arbete som gjorts i tidigare planeringsomgångar. Processen påbörjades med aktualitetsprövning av Systemanalys 2020 och en lägesbild av vad som skett efter dess antagande. Därefter formades politiska temagrupper med fokus på Storregional

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 118

kollektivtrafik, Godstransporter, samt Internationell tillgänglighet och konkurrenskraft. Kompletterande och fördjupande underlag har tagits fram och legat till grund för revideringar, tillsammans med erfarenheter från flera studiebesök. Resultatet sammanfattas i tre underlagsrapporter med gemensamma ställningstaganden som legat till grund för sammanvägningen i Systemanalys 2024.

För Östergötland betonas i systemanalysen att beslutade åtgärder ska genomföras, såsom Ostlänken, dubbelspårsutbyggnaden mellan Hallsberg-Degerön, förbifart Söderköping och utbyggnad av riksväg 50 mellan Nykyrka-Brattebro. Utöver det behöver satsningar göras på internationell tillgänglighet, med stärkt järnvägskapacitet söder ut från Linköping mot kontinenten med första etapp Linköping-Mjölby, och stärkt koppling mellan E4-E22 och Norrköpings hamn. Vidare behöver underhållet av befintlig infrastruktur stärkas och utvecklas och ett utvecklat trimningspaket behövs till Östergötland, såväl som i Stockholm-Mälarenregionen.

Om staten tar sitt ansvar så åtar sig regionerna i samverkan att fortsätta utveckla ett starkt och attraktivt kollektivtrafiksysteem, fortsatt samverka för mer gods på järnväg och sjöfart och bidra till att stärka den internationella tillgängligheten till Stockholm-Mälarenregionen.

Yrkanden

Jan Owe-Larsson (M), Annette Olsson (M), Annsofi Ramevik (S), Joakim Gustafsson (SD), Martin Tollén (S) och Monika Broman (L) yrkar bifall till liggande förslag.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att fastställa ” Utvecklingsstrategi för transportsystemet Systemanalys 2024 – Stockholm-Mälarenregionen bygger Sverige starkare” enligt föreliggande förslag.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 119

Policy mot välfärdsbrott,
korruption, mutor och
andra oegentligheter

RÖ 2024/6354

§ 119

Region Östergötland är en organisation som ska präglas av demokrati och rättssäkerhet. Det är ur ett demokratiskt perspektiv av stor vikt att regionens medborgare känner förtroende för verksamheten och därför har regionen fastställt en Policy mot korruption, mutor och andra oegentligheter (RS 2024–103).

Policyn uppdaterades i början av 2024 med visselblåsarfunktionen men behöver uppdateras igen för att täcka in välfärdsbrott. Välfärdsbrott är ett växande samhällsproblem och ett hot mot demokratin.

Regionstyrelsen fattade den 14 november 2023 beslut (RÖ 2023/11896) att ge regiondirektören i uppdrag att redovisa regionens pågående arbete kring att motverka brott inom välfärden, samt att återkomma med en bedömning av hur detta arbete eventuellt bör förstärkas. Rapporten lyfts parallellt med detta beslut på regionstyrelsen.

Region Östergötland föreslås anta Sveriges Kommuner och Regioners definition av begreppet ”välfärdsbrott” som är ”När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.”

Policyn föreslås även byta namn till ”Policy mot välfärdsbrott, korruption, mutor och andra oegentligheter” för att bättre beskriva innehållet i dokumentet.

Yrkanden

Marie Morell (M) och Erik Johansson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att fastställa Policy mot välfärdsbrott, korruption, mutor och andra oegentligheter.

Protokollsanteckningar

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Socialdemokraterna lämnar följande protokollsanteckning:

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 119

”I november 2023 inkom vi socialdemokrater med en motion om att inrätta en särskild funktion mot välfärdsbrott. Vi har sedan dess vid ett flertal tillfällen lyft detta, inte minst i samband med budgeten.

Det är positivt att styret nu äntligen erkänner behovet av att bekämpa välfärdsbrott och vill införa just en sådan funktion som vi föreslagit, men det är beklagligt att det har tagit så här lång tid.”

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 120

Program för uppföljning
för utförare av kommunal
verksamhet 2024-2026

RÖ 2024/7586

§ 120

I enlighet med 3 kap. 12 § kommunallagen har Region Östergötland möjlighet att lämna över skötsel av en kommunal angelägenhet till privata utförare. I sådana fall är Region Östergötland ansvarig gentemot medborgarna för beställningen av de privata verksamheter på samma sätt som för verksamheter som bedrivs i regionens egen regi.

Om en kommunal angelägenhet utförs av privata utförare ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana angelägenheter. Regionfullmäktige kan inte delegera beslutet till styrelse eller nämnd.

Detta dokument utgör Region Östergötlands program 2024–2026 för uppföljning av kommunala angelägenheter som även kan utföras av privata utförare. Utifrån riksdagens beslut den 17 april 2024 har dokumentet uppdaterats och ersätter tidigare beslut om *Program för uppföljning av privata utförare inom Region Östergötland 2023–2026*. Undantaget är de lagetablerade vårdgivarna som är verksamma enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning och lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi där Region Östergötland enligt lag bara har rätt att kontrollera begärd ersättning. Programmet ska revideras i samband med varje mandatperiod.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att godkänna Region Östergötlands program för uppföljning av kommunala angelägenheter som även kan utföras av privata utförare 2024–2026.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 121

Annonsering av
regionfullmäktiges
sammanträden

RÖ 2024/8493

§ 121

Bakgrund

Förändrade bestämmelser i kommunallagen (2017:725) innebär att det sedan den 1 juli 2018 inte längre är nödvändigt, att införa uppgift om fullmäktiges sammanträdesplats och tid i ortstidningar. Kostnaden för annonsering i tidningar för de orter som Region Östergötland verkar i uppgår idag till 460 000 kronor per år.

Förslag

Genom att istället huvudsakligen använda Region Östergötlands egna kanaler för annonsering och information om fullmäktiges sammanträden kan annonseringen använda digitala möjligheter och ske på ett mer kostnadseffektivt sätt.

Ett kostnadseffektivt sätt med stor räckvidd är via sociala medier med länkar till regionens webbplats och sändning från fullmäktige. Ett annat är att utnyttja befintliga informationsskärmar i väntrum på sjukhus och vårdcentraler. Detta är även något som går i linje med Region Östergötlands digitala inriktning för kommunikation.

Syftet är en modern och kostnadseffektiv annonsering som når fram till invånarna i Östergötland och väcker intresset för regionfullmäktiges sammanträden.

Annonsering i ortstidningar kan fortsättningsvis ske vid särskilda tillfällen när fullmäktiges presidium bestämmer det.

Tidigare beslut

Regionfullmäktige beslutade enligt RF § 128/2022.

”att fullmäktiges sammanträden ska kungöras i följande ortstidningar under mandatperioden 2023–2026:

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 121

Östgöta Correspondenten, Norrköpings Tidningar, Folkbladet, Motala Tidning, Linköpings Tidning/Kindaposten, Länstidningen Östergötland och Smålandstidningen, samt

att fullmäktiges sammanträden ska kungöras även i nätupplagorna för respektive tidning.”

Regionfullmäktige beslutade enligt RF § 63/2024 i ärendet ”Annonsering i dagspress”.

1. ”att ärendet återremitteras till regionfullmäktiges presidium, för att ta fram ett nytt förslag i samråd med gruppledarna och återkomma med det till fullmäktiges sammanträde i juni.”

Yrkanden

Elvira Wibeck (KD) yrkar bifall till liggande förslag.

Jessica Eek (V) lämnar följande yrkande:

”Att känna till och ha möjlighet att ta del av regionfullmäktiges arbete är en viktig del av demokratin. Men för att ha möjlighet att göra detta krävs det att medborgarna både har kännedom om fullmäktiges arbete och att man vet hur man kan ta del av detta.

Tidigare reglering om var och hur fullmäktiges sammanträden ska annonseras är uppenbarligen förlegad. Men det betyder inte att det är tillräckligt att enbart utannonsera mötena i regionens egna kanaler. Det kommer nå en allt för begränsad del av befolkningen.

Med den teknikutveckling som finns och medborgarnas mycket omfattande av digitala plattformar så finns det effektiva sätt att nå ut med kunskap och information till betydligt lägre kostnader än det som gjorts genom annonsering i regionens tidningar.

Vänsterpartiet menar att regionen istället för att som fram till idag fokusera på var som annonser ska placeras snarare tittar på vem vi vill nå med information om fullmäktiges arbete och utifrån detta annonsera och sprida information.

Då all verksamhet idag genomgår omfattande besparingar ser vi att det torde

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 121

vara rimligt att avsätta 50 % av dagens budget för detta arbete.

Vänsterpartiet yrkar således att:

- Punkt två ersätts med en ny text: 'Regionfullmäktige ska utannonseras via en bredd av tillgängliga kanaler för att på ett effektivt sätt göra det möjligt för medborgarna att ta del av den demokratiska processen i Region Östergötland. Kostnaderna för annonsering ska minska med 50 % från tidigare.'"

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Elvira Wibecks yrkande prövas mot Jessica Eeks yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Elvira Wibecks yrkande vinner bifall.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att upphäva fullmäktiges beslut från 2022-11-01, § 128/2022,
2. att annonsering av regionfullmäktiges sammanträden i fortsättningen främst ska ske enligt föreliggande förslag i Region Östergötlands egna informationskanaler, samt
3. att det återremitterade ärendet "Annonsering i dagspress" RÖ 2024/8493 därmed är avslutat.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Jessica Eeks yrkande.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 122

Revisionsrapport
granskning av regionens
lokalförsörjningsprocess

RÖ 2024/924

§ 122

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska styrelsens lokalförsörjningsprocess. Den revisionella bedömningen är att styrelsen i allt väsentligt säkerställt en ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess. Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

- Det finns styrande dokument, system och rutiner som i allt väsentligt ger förutsättningar för en tydlig ansvarsfördelning även om det finns vissa oklarheter.
- Uppföljningen av investeringsprojekt fungerar väl. Uppföljningen av hur lokalförsörjningsplanerna realiseras kan utvecklas.
- Lokalförsörjningsprocessen bedrivs i samverkan med de lokalnyttjande verksamheterna inom hälso- och sjukvården.
- Långsiktigheten i arbetet påverkas av den ekonomiska situationen vilket medför att byggprojekt fördröjs. Konsekvenserna av en investering behöver beaktas tidigare i processen utifrån ekonomiskt utrymme. Vilket vårdutbud som ska finnas på olika platser kan klarläggas tydligare.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Prioritera arbetet med att fastställa hur vården ska dimensioneras vid olika platser.
- Verka för en bättre överensstämmelse mellan planerad projektvolym och de ekonomiska förutsättningarna.
- Arbeta för fortsatt förtydligande av ansvarsfördelningen mellan hälso- och sjukvårdens programkontor och fastighetsenheten.

Regionledningskontorets kommentarer

Regionledningskontoret delar i stort revisionsrapportens slutsatser och de bedömningar som revisorerna gör och understryker vikten av att även fortsättningsvis ha en väl fungerande lokalförsörjningsprocess.

Insatser har gjorts för att förbättra lokalförsörjningsprocessen, vilket framkommer i revisionsrapporten, som till exempel att inrätta ett programkontor inom Hälso- och sjukvården för bättre koppling mellan verksamhet och fastighetsförvaltningen men även kontinuerlig rapportering och uppföljning till regionstyrelsen och dess samordningsberedning.

Justerings

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 122

Investeringar i fastigheter är processer som sträcker sig över långa tidshorisonter varför planeringen måste vara agil och omprioriteringar behöver göras både utifrån förändrade behov och ändrade ekonomiska förutsättningar. I det ansträngda ekonomiska läget som regionen befinner sig i har fastighetsprojekt behövt omvärderas, i likhet med alla andra områden.

Det pågår arbete kring dimensionering av vården där fastighetsplaneringen är en del. Arbetet görs i nära samarbete mellan vårdverksamheten och regionfastigheter.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 123

Revisionsrapport
granskning av
omställning till nära vård
i region Östergötland
primärvården som nav

RÖ 2023/13758

§ 123

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska omställningen till Nära vård i Region Östergötland - primärvården som nav. Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

- Den revisionella bedömningen är att regionstyrelsen och hälso-och sjukvårdsnämnden **inte helt** säkerställer att planeringen och styrningen kring omställningen till god och nära vård med primärvården som nav är ändamålsenlig.
- Det finns politiska beslut som stödjer processerna till omställningen Nära vård. Besluten avser inriktning, resurser, samverkan och forskning som syftar till att stödja omställningen.
- Det bedöms delvis finnas ändamålsenliga mätetal för att utvärdera omställningen mot Nära vård. Det finns delar i omställningen som fortsatt är svåra att mäta. Det bedöms finnas behov av att ytterligare kommunicera vad målbilden betyder för primärvården.
- Verksamheterna har delvis förutsättningar att ställa om till Nära vård. Primärvårdens samverkan med slutenvården och kommunerna är ett utvecklingsområde.
- Det bedöms att det delvis avsätts tillräckliga resurser för utvecklingsarbete avseende Nära vård. Granskningen indikerar att de medel som kommer verksamheten till del inte motsvarar det resursbehov som krävs för bestående förändring utifrån verksamheternas behov.

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden:

- Tillse att primärvården får tillräckliga resurser för att klara omställningen till Nära vård, exempelvis i form av lokaler efter behov och samverkansforum.
- Säkerställ kontinuitet och tillgång till specialister i allmänmedicin.
- Tillse en långsiktig finansiering av omställningen och utvecklingen mot Nära vård med primärvården som nav.

Regionledningskontorets kommentarer:

Regionledningskontoret delar revisionsrapporten slutsats till stora delar och nedan återfinns Region Östergötlands reflektioner på rapporten samt kommentarer kring förbättringsförslag.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 123

Arbete pågår med översyn av vårdutbud och lokalisering av den regiondrivna primärvården. Målet med översynen är att ta fram en långsiktig plan för de regiondrivna vårdcentralernas vårdutbud och lokalisering och ett planeringsunderlag för kommande investeringsbehov.

Samverkansforum där primärvården ingår finns etablerade i samtliga länsdelar kopplat till sjukhusen.

Stärkt samverkan med kommunal hälso- och sjukvård, vård och omsorg är ett område som arbetas med på flera nivåer och även i olika initiativ. Exempelvis lyfts samverkan i den länsgemensamma planen för primärvård framtiden på uppdrag av LGVO, där det framhålls att för att lyckas med samverkan krävs både struktur och i form av olika forum men också en god kultur.

Region Östergötland är en av 11 regioner som ingår i projektet ”Sammanhållen planering på 1177.se”, som hålls samman av Inera. Det långsiktiga målet är en samlad överblick av information från både region och kommun, tillgänglig för både patient, anhöriga och verksamhet, vilket också kan bli ett verktyg som förenklar både samordning och patientdelaktighet.

Produktionsenheterna inom hälso- och sjukvården har initierat ett arbete som syftar till stärkt kontinuitet och förbättrad samverkan mellan primärvård och specialistvård, exempelvis skapande av tydliga, kända och snabba kontaktvägar mellan specialistvård och primärvård.

För stärkt kontinuitet är fasta kontakter en framgångsfaktor. Antalet patienter som har tillgång till fast vårdkontakt har ökat. För att stärka trenden fortgår arbete med att sprida information i verksamheterna om funktionens roll och uppdrag.

Fast läkarkontakt är en viktig del i utvecklingen för en god och nära vård och stärkt kontinuitet. Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är allmänspecialister en grupp som är särskilt svårtillsatt, främst i ytterområden. Det finns idag inte tillräckligt många för att alla invånare ska få en fast läkarkontakt i primärvården. Olika insatser görs för att öka antalet läkare i primärvården.

Svårigheten med kompetensförsörjning i Region Östergötland kommer att kvarstå även kommande år. Rekryteringsbehovet kommer inte att kunna täckas av utökade utbildningsvolym och integration, utan nya arbetssätt behövs. Utvecklat teamarbete, både internt inom regionen och i samverkan

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 123

med länets kommuner, är en väg framåt och finns med som prioriterat område i den länsgemensamma planen för primärvård.

Utfasning av hyrpersonal är ytterligare en åtgärd som väntas bidra till stärkt kontinuitet.

Den länsgemensamma målbilden för Nära vård tar sikte på 2030. Många initiativ har genomförts och planeras för, men än återstår mycket för att få till en verklig omställning i hela systemet.

Det pågår arbete med att utreda möjlighet till andra vårdformer för patienter som inte av medicinska skäl kräver akutsjukhusets alla resurser och kan vårdas närmare hemmet.

En robust primärvård är resurseffektiv men kräver både förändrade arbetssätt och en omfördelning av resurser från sluten- och specialistvård till primärvård. Regionledningskontoret delar därför rekommendationen om behov av långsiktighet i omställningsarbetet.

Inlägg

Kerstin Sjöberg (C) och Annicki Oscarsson (KD) gör inlägg.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 124

revisionsrapport -
Granskning av Region
Östergötlands
projekthantering

RÖ 2024/2309

§ 124

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska Region Östergötlands projekthantering. Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

- Den revisionella bedömningen är att regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionutvecklingsnämnden inte helt säkerställt en ändamålsenlig projekthantering med tillräcklig intern kontroll.
- Det bedöms finnas regelverk som stödjer arbetet med projekthantering. Regelverken och riktlinjerna är dock av olika karaktär. Följsamheten till regelverk och riktlinjer brister i vissa delar. För att stärka den interna kontrollen i projekthanteringen bedöms uppföljning av projektresultat och projektekonomi kunna utvecklas.
- Samverkan mellan projektorganisation och ordinarie verksamhet bedöms delvis vara väl fungerande. Styrande dokument och riktlinjer skapar förutsättningar för att projektlärdomar och erfarenheter tas omhand. Samtidigt noteras brister och svårigheter med implementering och uppföljning av resultat i organisation och verksamhet.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar revisorerna följande:

- Regionstyrelsen bör överväga och besluta om en gemensam projektstyrningsmodell med gemensamma riktlinjer som inkluderar olika tillämpningar såsom exempelvis intern verksamhetsutveckling, regionala utvecklingsprojekt och samverkansprojekt.
- Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden bör stärka den interna kontrollen genom uppföljning av genomförda projekt till nämnd och styrelse.
- Regionutvecklingsnämnden bör utveckla den ekonomiska redovisningen av projekten.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 124

- Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionutvecklingsnämnden bör tillse en stärkt process avseende implementering och uppföljning av projektresultat i organisation och verksamhet.

Regionledningskontorets kommentarer:

Revisionsrapporten belyser flera viktiga områden där utveckling behöver ske. Vissa åtgärder har redan initierats och redovisas nedan.

Region Östergötland har en gemensam projektstyrningsmodell som ska användas vid projektarbete. För byggprojekt finns för anpassad projektstyrningsmodell som specifikt stöder en kvalitetssäkrad byggprojektverksamhet. Byggprojektmodellen utgår från regionens projektmodell men är anpassad utifrån gällande styrprinciper samt standardiseringar i byggbranschen t ex begrepp. Projekt inom regionutvecklingsnämndens verksamhet som drivs och finansieras av Region Östergötland, följer den gemensamma projektmodellen. Projekten inom regionutvecklingsnämnden har dock vanligen extern finansiering, vilket i hög grad påverkar styrningen, utifrån externa finansiärers förutsättningar och villkor.

Huvuddelen av regionutvecklingsnämndens projekthantering är inriktad på medfinansiering av projekt med externa projektägare. Dessa aktörer har uppfyllt huvudfinansiärens ansökningskrav, följer dess villkor och arbetar enligt sin egen organisations och/eller huvudfinansiärens projektmodell. Region Östergötlands medfinansiering sker främst med statliga regionala utvecklingsmedel som styrs av förordning 2003:596.

Ett utvecklingsarbete har genomförts i syfte att ta fram, förankra och implementera ett arbetssätt för beredning, beslut samt genomförande och uppföljning av regionövergripande utvecklingsprojekt, d v s projekt både av strategisk karaktär eller som påverkar stora delar av regionens verksamheter. De projekt som finansieras av statliga medel (från t ex Socialstyrelsen såsom Nära vård), sker skriftlig återrapportering och även återkoppling till nämnder och styrelse.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 124

Ett utvecklat arbetssätt bör även bidra till att implementering av de regionövergripande projektens resultat i organisation och verksamhet kan öka då förankringen i regionledningen och den röda tråden från strategisk till operativ nivå tydliggörs.

Inom regionutvecklingsnämndens verksamhet fattas beslut om medfinansiering av projekt som huvudsakligen genomförs hos extern projektägare. Det innebär att projektresultat implementeras hos samverkansaktörerna. Effekterna av dessa utvecklingsinsatser förväntas bidra till uppfyllelse av målen i *Utvecklingsstrategi för Östergötland* som följs genom effektmål och indikatorer.

Samtidigt finns en systematisk återföring av resultat och erfarenheter i form av erfarenhetsrapporter. Där får regionutvecklingsnämnden ta del av uppföljning baserad på projektens slutrapportering av verksamhet och ekonomi. Detta innebär ett organisatoriskt lärande och en mer systematiserad kunskapsbas, som leder till att framtida insatser kan bli än mer träffsäkra. På så sätt implementeras kunskap och erfarenheter från insatserna i Region Östergötland. Ett utvecklingsarbete pågår för att stärka denna process. För att ytterligare utveckla erfarenhetsrapporteringen kan implementering av resultat beskrivas tydligare, i de fall det är möjligt.

Projektresultat och effekter av projekt med statlig medfinansiering följs även via nationell uppföljning och Region Östergötlands årliga återrapportering av det statliga uppdraget som regional utvecklingsansvarig organisation.

Av revisionsrapporten framgår att rekommendationen avseende den ekonomiska redovisningen av projekten, syftar på erfarenhetsrapporternas ekonomiavsnitt. Erfarenhetsrapporterna, som redovisas till regionutvecklingsnämnden, är en del av avvecklingen av ett medfinansieringsärende eller projekt. Syftet är att sammanfattande beskriva insatsen, analys av resultat, erfarenheter och ekonomi. Fullständig ekonomisk redovisning av medfinansieringsärenden och projekt finns i del- och slutrapporteringar för respektive ärende. Redovisningen sker utifrån beviljad ansökan med detaljerad budget. Det kortfattade ekonomiavsnittet i erfarenhetsrapporterna kommer, för ökad tydlighet, utvecklas ytterligare. En hänvisning kommer även att ske till slutrapporter för mer information.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 124

Regionfullmäktige beslutar:

1. att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 125

Revisionsrapport
granskning av regionens
arbete med att förebygga,
upptäcka och motverka
vårdförbättring

§ 125

Regionens revisorer har gett PwC i uppdrag att granska regionens arbete med att förebygga, upptäcka och motverka vårdförbättring. Revisorerna ställer sig bakom PwC:s revisionsrapport och vill särskilt lyfta fram följande:

Utifrån genomförd granskning rekommenderas regionstyrelsen att:

RÖ 2023/13757

- Säkerställa en ändamålsenlig organisation med ett tydligt samordnat ansvar för att förebygga, förhindra och upptäcka vårdförbättring.
- Tillse att styrande dokument upprättas och uppdateras så att kommunicerad information överensstämmer med nuvarande arbetssätt.
- Leda arbetet med att identifiera relevanta risker inom vårdförbättringsområdet som berör hela regionen.
- Säkerställa utbildning och information om risker för vårdförbättring inom regionens verksamheter på olika nivåer. Överväg att inrätta regioninterna forum.

Följande rekommendationer riktas till både regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

- Tillse att riskbedömningar som omfattar området vårdförbättring dokumenteras på olika nivåer i organisationen.
- Genomför förebyggande och systematiska kontrollaktiviteter utifrån genomförda riskbedömningar och dokumentera dessa
- Stärk samverkan, samordning och erfarenhetsutbyte internt samt med externa aktörer såsom myndigheter.

Regionledningskontorets kommentarer

Regionledningskontoret delar de synpunkter som har framkommit. Vårdförbättring är ett stort och växande samhällsproblem. Region Östergötland har genomfört en utredning "Region Östergötlands arbete för att motverka brott inom vårdförbättring" (RÖ 2023-11896) vilken visar på att arbete pågår inom Region Östergötland men att det samtidigt föreligger behov av förstärkt arbetet. Mot bakgrund härav har regionstyrelsen i augusti månad fattat beslut om att:

- **Inarbete Sveriges Kommuner och Regioners definition av begreppet vårdförbättring i Policy mot korruption, mutor och andra oegentligheter (RÖ 2024-103) enligt nedan.**

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 125

”När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning.”

Definitionen ovan omfattar:

- Interna och externa aktörer.
- Agerande i strid mot lag och avtal samt olämpligt/oanständigt/klandervärt agerande.
- Nyttjande av ekonomiska medel och otillåten påverkan.

- **Utse en strategiskt sammanhållande funktion**

Funktionen ska ansvara för att ta fram förslag på politiska beslut, långsiktiga mål och riktlinjer, säkerställa styrning och intern kontroll med rutiner, mallar etc, tillhandahålla expert – och metodstöd, genomföra riskanalyser och planera och ansvara för prioriterade granskningar på regionnivå, samverka med kommuner, regioner och myndigheter, samverka med HR-processerna inom regionen samt regelbundet rapportera till regionens ledning.

- **Öka nivån av medvetenhet och kunskap i hela organisationen**

Genom den strategisk sammanhållande funktionen tillse att medvetenheten ökar bland såväl chefer som medarbetare genom bland annat utbildningar avseende förebyggande arbete mot välfärdsbrott.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att lägga revisionsrapporten till handlingarna.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 126

Motion trygg
förlossningsvård - hela
kedjan

RÖ 2023/10763

§ 126

I motionen föreslås ett antal åtgärder kopplat till en trygg förlossningsvård. Det handlar om att införa principen en födande – ett team, att säkerställa en tydlig plan för kvinnans eftervård, garantera amningsstöd för den som önskar amma och att tillse mer forskning kring förlossningsskador.

Östgötasamverkan delar motionärernas intentioner och vikten av en trygg förlossningsvård. I vårt strategiprogram för mandatperioden slår vi fast att vårdkedjan ska stärkas från graviditeten, genom förlossningen till efterkontroller. Varje födande kvinna har rätt till en trygg och säker graviditet och förlossning. Som en del i det gavs beredning för behovsstyrning 1, i hälso- och sjukvårdsnämndens allra första årsplan efter vårt tillträde, i uppdrag att belysa just förlossningsvården. Det är ett pågående arbete där resultat väntas presenteras i början av nästa år.

Det som specifikt lyfts i den här motionen handlar i mångt och mycket om kvalitetsfrågor som verksamheten ständigt arbetar med i syfte att utveckla och förbättra. Men det finns också delar i motionen som skulle kräva en större omställning. Nedan går respektive förslag igenom.

En födande – ett team

Att den gravida får vård av samma barnmorska eller barnmorsketeam genom graviditet, förlossning och eftervård är en vårdform som prövats på olika ställen i Sverige och i världen.

En omfattande rapport¹ om vårdformen togs år 2022 fram i ett samarbete mellan HTA Syd vid Skånes universitetssjukhus och HTA-centrum i Västra Götalandsregionen. I rapporten har man systematiskt bedömt och vägt samman befintlig vetenskaplig litteratur för att få svar på frågan om vårdformen, som kallas caseload midwifery på engelska, ger effekter som är viktiga för mor och barn. Även ekonomiska, organisatoriska och etiska aspekter har analyserats.

Kort sammanfattat visar rapporten att vårdformen inte förbättrar det medicinska resultatet för mor och barn. Risken för att barnet dör före eller i samband med förlossningen tycks inte påverkas av vårdformen. Risken för blödningar och bristningar hos kvinnan förefaller inte heller påverkas.

¹ Nyttan och risker med caseload midwifery: samma barnmorsketeam (HTA-rapport 2022:S1)
https://vardgivare.skane.se/siteassets/3.-kompetens-och-utveckling/sakkunniggrupper/hta/rapporter/2022/rapport_caseload.pdf

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 126

Vårdformen minskar möjligen antalet kejsarsnitt. Detta enligt studier som genomförts i länder där kejsarsnitt är betydligt vanligare än i Sverige. Det är därför osäkert om caseload midwifery skulle kunna påverka antalet kejsarsnitt i Sverige.

Enligt rapporten är det vetenskapliga underlaget inte tillräckligt för att dra slutsatser om huruvida caseload midwifery påverkar exempelvis risken för allvarlig sjuklighet hos barnet, hur nöjda föräldrar är med vården eller andelen mödrar som drabbas av förlossningsdepression.

Caseload midwifery beräknas enligt rapporten kosta mellan 10 000 och 12 000 kronor extra per gravid kvinna jämfört med nuvarande vård. Vad gäller etiska aspekter relaterade till vårdformen tar rapporten bland annat upp risken för ojämlik vård.

Sammantaget har slutsatserna i HTA- rapporten måttlig till mycket låg tillförlitlighet och det skulle vara önskvärt med fler svenska studier för ökad tillförlitlighet. Vissa regioner (exempelvis Region Skåne och Region Dalarna) kommer att bedriva caseload-projekt som riktar sig mot kvinnor med svår förlossningsrädsla, vilket i förlängningen kommer att ge ökad kunskap inom området.

Det råder idag brist på barnmorskor och för att kunna genomföra motionens förslag om en födande – ett team, krävs mer resurser och framför allt fler barnmorskor. I det läge Region Östergötland befinner sig i just nu vore det vare sig realistiskt eller ansvarsfullt att lägga ett sådant uppdrag till verksamheten.

Tydlig plan för eftervården

Eftervården ingår som en naturlig del i graviditetsprocessen och har väl fungerande arbetssätt. Samtliga kvinnor erbjuds efterkontroll 6–12 veckor efter förlossning till barnmorska eller läkare. Kvinnorna får bokad tid för eftervårdsbesök innan förlossning samt rings upp ca två veckor efter förlossning av sin MHV-barnmorska. Dock kan andel kvinnor som faktiskt kommer på eftervårdsbesök öka. Individualiserad riskbedömning sker inom BB-vården via exempelvis BB-rond och teamsamarbete. Identifierad risk syftar till att ge rätt patient rätt vård med åtgärder kopplade till risknivå.

Vid tiden efter hemgång från BB kan kvinnan vända sig till BB-mottagningen om hon till exempel upplever besvär från en bristning. Här görs då en bedömning av barnmorska och vid behov läkare.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 126

Utbildningsinsatser har också riktats till primärvården då kvinnor i ett senare skede kan söka vård på sin vårdcentral.

Amningsstöd

Kvinnor erbjuds amningsstöd efter förlossningen och hemgång från sjukhuset utifrån hennes önskemål och behov. Det är viktigt att personalen har rätt kompetens för att på bästa sätt kunna stödja kvinnan för att underlätta amning.

Amningskörkort är en internutbildning/fortbildning som alla som arbetar med amning på BB/förlossningen ska genomföra regelbundet. Körkortet består av ett teoretiskt kunskapsunderlag som personalen ska tillgodogöra sig. Ett annat initiativ är amningsportalen, dvs en portal för de dokument som kvinnohälsan, förlossningen, BB, neo och BVC använder sig av som rör amning. Tanken är att alla som arbetar med amning ska få ta del av aktuella amningsrutiner och kunskap vilket ger bättre förutsättningar för en god kvalitet.

En kvalitetsparameter som följs är amningsfrekvens vid mätning fyra veckor efter förlossningen. Målet är satt till 85 % vilket i princip uppnås år 2023 (US 85 %, ViN 84 %). Resultatet har förbättrats de senaste åren.

Forskning kring förlossningsskador

Det är angeläget att förebygga, diagnosticera och åtgärda svåra bristningar (grad 3–4), då de hos en del kvinnor kan ge upphov till problem längre fram i livet.

De flesta som föder vaginalt får någon typ av bristning i bäckenbotten. De flesta bristningar är dock lindriga: cirka 80 procent av alla förstföderskor får en bristning av grad 1, som oftast läker väl. Allvarliga bristningar är ovanligt. I genomsnitt får till exempel 2,5 procent sfinkterruptur, som är en skada på ändtarmens slutmuskel (bristning av grad 3–4). Risken för bristning ökar kraftigt vid instrumentell förlossning jämfört med spontan vaginal förlossning.

Verksamheterna bedriver kontinuerligt utbildnings- och förbättringsarbete kopplat till området. Ett exempel på det är ett arbetssätt på US i Linköping där krystsamtal genomförs under förlossningens aktiva fas för att säkerställa att kommunikationen blir optimal under krystfasen, två barnmorskor vid framfödandet, långsamt framfödande samt en särskild utbildning för läkare avseende instrumentell förlossning för att minska andelen sfinkterskada.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 126

Andel bristning grad 3–4 vid instrumentell förlossning inom regionen har utvecklats positivt och är klart under nationellt målvärde. Även bristningar grad-2 har uppmärksammats och varit föremål för insatser.

Alla kvinnor erbjuds undersökning av sin bristning innan hemgång och särskild patientinformation finns för att uppmärksamma bristningar. Utbildningsinsatser har också riktats till primärvården då kvinnor i ett senare skede kan söka vård på sin vårdcentral.

Kvinnokliniken utför nationell högspecialiserad vård (NHV) och avancerad rekonstruktiv kirurgi för kvinnor med svåra besvär av förlossningsskador. Utredning och behandling görs tillsammans med bäckenfunktionsenheten. För kvinnokliniken innebär NHV-tillståndet nya möjligheter att bedriva forskning, fortsätta att utveckla specialistvården och utbildningen inom området. Detta sker i nära samverkan med Linköpings universitet.

Kvinnosjukvården är aktiva inom forskningsområdet och bedriver egen forskning och deltar i nationella studier, ex PICRINO-studien (Labour Care Guide). Studien kommer att utvärdera ny evidens för när den aktiva fasen av förlossningen startar, hur en normal förlossning går framåt och om stöd under förlossningen förbättrar svensk förlossningsvård vad gäller neonatalt utfall, interventioner, förlossningssätt, obstetriska komplikationer och förlossningsupplevelse. Obstetrik och gynekologi är ett eget forskningsområde med professor.

Forskare i Linköping har bidragit till att det nationella bristningsregistret startats, ett antal vetenskapliga artiklar som rör bristningar i samband med förlossning liksom avhandlingsarbeten. Kvinnokliniken ViN är sedan 2022 också en akademisk enhet, vilket är mycket positivt för forskningen framåt.

Yrkanden

Julie Tran (C) yrkar bifall till motionen.

Fredrik Sjöstrand (M) yrkar bifall till liggande förslag:

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Fredrik Sjöstrands yrkande prövas mot Julie Trans yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Justering

--	--

Christina Andersson

**PROTOKOLL
Regionfullmäktige**

2024-10-09

§ 126

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Fredrik Sjöstrands yrkande vinner bifall.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att avslå att-sats 1,
2. att anse att-satserna 2–4 besvarade.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Centerpartiet reserverar sig till förmån för Julie Trans yrkande.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 127

Motion Möjliggör klinisk
tjänstgöring för fler

RÖ 2023/12014

§ 127

Motionären föreslår att fler av Region Östergötlands administrativa personal med klinisk kompetens också ska göra klinisk tjänstgöring, att detta ska avtalas i samband med anställning och att strategiska administrativa tjänster ska utföras på kliniknivå istället för centralt.

Region Östergötland har ett starkt fokus på att säkerställa att klinisk och administrativ personal får rätt möjligheter att bidra till vårdkvalitet. Denna form av tjänstgöring, där personal med klinisk kompetens även kan utföra strategiska eller administrativa uppgifter, bidrar till att behålla kopplingen till vården och säkerställer att strategier är väl förankrade i klinisk verklighet.

Ett förslag som redan finns inom regionen är att nyanställd administrativ personal med klinisk kompetens också ska ha kliniska arbetsuppgifter som en del av sitt anställningsavtal. Detta främjar en smidigare övergång mellan klinisk och administrativ verksamhet och ser till att kompetensen används där den behövs mest, samtidigt som det förstärker den kliniska närvaron i administrativa beslut

Samtidigt är det också viktigt att komma ihåg det faktum administrativ personal har en viktig roll att fylla i regionens organisation. Att sprida ut arbetsuppgifter riskerar att leda till minskad effektivitet och förutsättningar för specialisering - även den administrativa delen av vården behöver optimeras och utföras och på rätt sätt. En del klinisk kompetens förlorar också sin relevans över tid då arbetssätt förändras och nya rön tillkommer - att upprätthålla sin kliniska kompetens kräver därför fortbildning vilket tar ytterligare arbetstimmar och resurser i anspråk. Det finns också en risk för färre karriärvägar. Nyttomaximeringen och optimal resurs- och kompetenseffektivitet är en balansgång.

Arbetet med frågan pågår och avtal om klinisk tjänstgöring togs av regionledningen i våras:

Ur beslutsunderlaget: *Region Östergötland vill ta tillvara och hålla klinisk kompetens uppdaterad för medarbetare i legitimationsyrken även när dessa tar sig an andra uppdrag i regionen av mer administrativ karaktär. Regionen vill signalera att arbete nära patient i vården är prioriterat och att administration är en sidoprocess. Synsättet är att administratörer med klinisk kompetens inte riskerar att isoleras i sitt uppdrag, utan förväntas hålla sin kliniska kunskap igång. Det är arbetsgivarens ansvar att ge förutsättningar för detta och medarbetarens att ta det till sig. Detta*

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 127

arbetssätt ger en tydlig kunskaps-överföring åt två håll (klinisk och administration) som förväntas ge en kunskapshöjande effekt överlag. Inför ett eventuellt införande av detta arbetssätt bör beaktas att en medarbetare som arbetar kliniskt på en mindre del av sin tjänst kan ha sämre förutsättningar jämför med kollegorna att fullgöra ett gott arbete och hålla sin kompetens uppdaterad på en lika hög nivå. Detta utifrån att utövandet sker på en begränsad tid av arbetsveckan. Vidare behöver en reaktivering genomföras för att kunna återgå i kliniskt arbete efter en tid i administrativt uppdrag.

Varje överenskommelse med klinisk del i administrativ tjänst bör vara minst 20 procent av årsarbetstiden. Den kan dock variera över året för att anpassat till semesterperioden. Medarbetaren ska ha möjlighet att utföra arbete inom sin kliniska specialitet/inriktning på en i förväg angiven klinik. Kliniskt arbete ska utföras under handledning av en erfaren kollega eller en specialist inom området. Frågor om ersättning och arbetstidsmått och så vidare dokumenteras i det nya anställningsavtalet. HR ska vidtalas så att detta hanteras lika inom regionen.

Varje medarbetare med klinisk del i administrativ tjänst ska tillsammans med ansvarig chef årligen upprätta en individuell utvecklingsplan där kliniska mål och utbildningsbehov fastställs. Medarbetaren uppmanas vidare att delta i kliniska nätverk och fortbildningar för att hålla sig uppdaterad inom sin specialitet/inriktning. Dessutom ska medarbetaren dokumentera sitt kliniska arbete och sina utbildningsinsatser för att kunna redovisa dessa vid bedömning av klinisk kompetens.

Angående förslaget om att strategiska administrativa tjänster ska utföras på kliniknivå istället för centralt är det viktigt att komma ihåg att det inte är politikerna som ska bestämma i detaljer hur regionen ska organiseras, utan detta faller på organisatörer. I Region Östergötlands fall landar den uppgiften ytterst på regiondirektören. Vi är positiva till att ha en närmare koppling mellan beslutsfattande och den dagliga verksamheten men det behövs en långsiktig plan som är en del av helhetsbilden.

Yrkanden

Jessica Eek (V) yrkar bifall till motionen.

Lars Ahlm (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Inlägg

Andreas Westöö (L) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 127

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Lars Ahlms yrkande prövas mot Jessica Eeks yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Lars Ahlms yrkande vinner bifall.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att anse motionens första och andra att-sats besvarad,
2. att avslå motionens tredje att-sats.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för Jessica Eeks yrkande.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 128

Motion Inrätta en
funktion mot
väldfärdsbrott

RÖ 2023/12002

§ 128

I motionen föreslås att Region Östergötland ska inrätta en funktion som motverkar välfärdsbrott. Vidare föreslås att regionstyrelsen ska upprätta ett organiserat samarbete med närliggande kommuner och andra relevanta aktörer för att motverka detsamma.

Redan innan motionen lämnades in beslutade regionstyrelsen, den 14 november 2023 (RÖ 2023-11896), att ge regiondirektören i uppdrag att redovisa regionens pågående arbete kring att motverka brott inom välfärden samt att återkomma med en bedömning av hur detta arbete eventuellt bör förstärkas. Uppdraget har redovisats för regionstyrelsen den 28 aug 2024 i en utredningsrapport (RÖ 2023-11896).

I rapporten framgår det att Region Östergötland förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister via intern kontroll. Internkontrollarbete pågår fortlöpande, exempelvis granskning av fakturor, vilket kan leda till upptäckt av välfärdsbrottslighet, men syftar inte alltid till det. Vidare ges ett antal olika exempel på arbete som fortlöpande sker för att förebygga och upptäcka välfärdsbrott och andra oegentligheter, men dessa insatser är inte samordnade. Det konstateras att Region Östergötland behöver en regionövergripande samsyn och styrning med samordnade, strukturerade och prioriterade insatser i sitt arbete mot välfärdsbrott.

Mot bakgrund av detta har regionstyrelsen beslutat att vidta följande åtgärder:

Utvidgad policy: Policyn mot korruption, mutor och andra oegentligheter har utökats för att även omfatta välfärdsbrott.

Fastställa en definition av välfärdsbrott: Region Östergötland antar SKR:s definition av välfärdsbrott, som lyder: *"När en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning."*

Definitionen ovan omfattar:

- Interna och externa aktörer.
- Agerande i strid mot lag och avtal samt olämpligt/oanständigt/klandervärt agerande.
- Nyttjande av ekonomiska medel och otillåten påverkan

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 128

Inrätta ny strategisk funktion: Funktionen ska ta ansvar för att ta fram förslag på politiska beslut, långsiktiga mål och riktlinjer, säkerställa styrning och intern kontroll med rutiner, mallar etcetera, tillhandahålla expert- och metodstöd, genomföra riskanalyser och planera och ansvara för prioriterade granskningar på regionnivå, samverka med kommuner, regioner och myndigheter, samverka med HR-processerna inom regionen samt regelbundet rapportera till regionens ledning.

Yrkanden

Kaisa Karro (S) yrkar bifall till motionen och avslag på liggande förslag.

Marie Morell (M) och Richard Svensson (SD) yrkar bifall till liggande förslag.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Kaisa Karros yrkande prövas mot Marie Morells med fleras yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Marie Morells med fleras yrkande vinner bifall.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att anse motionen besvarad.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för Kaisa Karros yrkande.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 129

Motion Ta till vara
sjuksköterskan
kompetens - stärk
omvårdnadsarbetet

RÖ 2023/12608

§ 129

Motionären lyfter en viktig och angelägen fråga som i grunden handlar om att vi som arbetsgivare ska både rekrytera och använda våra medarbetares kompetens på bästa sätt. I motionen föreslås att Region Östergötland ger alla anställande chefer inom hälso- och sjukvården utbildning om sjuksköterskans kompetens och ansvar, samt att HR implementerar ett nytt synsätt på sjuksköterskans roll i samband med tjänsteannonsering.

Regionen arbetar aktivt med att förbättra hur sjuksköterskans roll och ansvar kommuniceras i våra platsannonser. Vid en genomgång av annonser på vår webbplats den 15 augusti 2024 framkom det att rollen som omvårdnadsledare endast nämns i ett fåtal annonser. I de flesta fall lyfts teamets samarbete med olika professioner fram, men sjuksköterskans specifika ansvar för omvårdnaden hamnar ofta i skymundan.

Det finns dock positiva exempel, där det tydligt beskrivs vilket ansvar sjuksköterskan har för den dagliga planeringen av patientvården och hur denna roll utgör en central del av vården för både akuta och kirurgiska patienter. Det är precis den typen av tydlig rollbeskrivning Region Östergötland vill lyfta fram i alla våra annonser.

För att säkerställa en enhetlig och tydlig kommunikation kring sjuksköterskans ansvar och möjligheter kommer en HR-strateg med ansvar för rekrytering att ta fram en rekryteringsmall och utreda om en sådana kan användas. Denna mall skulle lyfta fram både de utbildningsvägar och stödstrukturer som erbjuds, samt betona sjuksköterskans roll som omvårdnadsledare. Något som kanske skulle kunna öka attraktionskraften för tjänsterna och locka fler sjuksköterskor att söka till Region Östergötland.

Detta är en pågående process och en viktig del i vårt arbete för att stärka yrkets attraktivitet och tydliggöra de möjligheter som finns inom vår organisation.

Det är dock viktigt att en annons också speglar den faktiska verkligheten som medarbetaren kommer att möta. Region Östergötland har under en längre tid arbetat med ett flertal olika aktiviteter för att stödja både nyexaminerade sjuksköterskor som mer erfarna för att utvecklas i sin yrkesroll.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 129

Kliniska karriärstegar i Region Östergötland

Region Östergötland använder kliniska karriärstegar för att tydliggöra karriärvägar för bland annat sjuksköterskor. SKR stödjer kommuner och regioner i att införa karriärmodeller för att främja medarbetarnas utveckling och öka attraktiviteten i jobben. Regionens karriärsteg för sjuksköterskor (2020) beskriver deras roll som omvårdnadsledare och hur de kan utvecklas på olika nivåer genom evidensbaserat arbete.

Cirka 60 % av sjuksköterskorna i regionen använder karriärstegen i samtal med chefer om kompetensutveckling. Under 2023 har chefer inom hälso- och sjukvården erbjudits riktad utbildning för att stärka kunskapen om karriärstegarna.

Utbildning och utveckling i Region Östergötland

Region Östergötland erbjuder nyanställda sjuksköterskor ett ettårigt kliniskt basår för att stärka tryggheten i rollen. Programmet bygger på fyra områden: omvårdnadsansvar, vård av svårt sjuka patienter, patientsäker kommunikation och hållbar arbetshälsa.

För sjuksköterskor som vill bredda sin kompetens finns ELSA, som kombinerar kompetensutveckling, mentorskap och allmäntjänstgöring. Sjuksköterskor kan också utveckla sitt ledarskap genom programmet "Stärka sjuksköterskans roll som omvårdnadsledare".

För att säkra framtida specialistkompetens erbjuder regionen utbildningstjänster där sjuksköterskor kan utbildas till barnmorska eller specialistsjuksköterska med bibehållen lön. Vid examen höjs lönen med 4000 kr.

Chefer får löpande stöd och information av HR om utvecklingsmöjligheter och behovsanalyser.

Förbättringsarbete och kompetensutveckling i Region Östergötland

Region Östergötland fokuserar på förbättringsarbete för att höja vårdkvaliteten och skapa en kultur av kontinuerlig utveckling. Från höstterminen 2024 förändras sjuksköterskeutbildningen enligt Yrkeskvalifikationsdirektivet, vilket innebär dubbelt så mycket VFU. Detta förväntas leda till mer erfarna nyutexaminerade sjuksköterskor. För att säkerställa högkvalitativ vård satsar regionen på att stärka sjuksköterskans roll genom fortsatt utbildning, ledarskapsutveckling och förbättringsinitiativ, så att sjuksköterskor är väl förberedda för framtidens utmaningar.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 129

Yrkanden

Marie Morell (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Margareta Fransson (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Marie Morells yrkande prövas mot Margareta Franssons yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Marie Morells yrkande vinner bifall.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att anse motionen besvarad.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Miljöpartiet reserverar sig till förmån för Margareta Franssons yrkande.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 130

Motion Säkra
kompetensförsörjning
genom ökad
grundbemanning och
ökad arbetstid

RÖ 2023/12687

§ 130

I motionen föreslås att uppdra till regionstyrelsen att genomföra ett kartläggningsarbete i syfte att få en överblick över hur många av de deltidsarbetande som kan tänka sig att öka på sin arbetstid. Vidare föreslås att regionstyrelsen ska se över vilka incitament som kan behövas för att få fler deltidsarbetande att öka på sin arbetstid.

Region Östergötland har per sista augusti 2024, 14 481 antal anställda. Den genomsnittliga faktiska sysselsättningsgraden är 95,8 % sett till hela Region Östergötland och 95,67 % för hälso- och sjukvården. I åldersspannet 61 år och uppåt är sysselsättningsgraden lägst med ett snitt på 83%, vilken drar ner helheten. Den yngre målgruppen har en nästintill 100 % sysselsättningsgrad, med en mycket liten minskning från 40 års ålder (ca 2 %).

Medelåldern är 44,4 år i hela Region Östergötland och 44,2 år för Hälso- och sjukvården. Trots en ung målgrupp som kan tyda på partiella föräldraledigheter och deltid med små barn arbetar de flesta heltid.

I det årliga utvecklingssamtalet mellan chef och medarbetare fångas frågor om arbetstid och arbetsmiljö upp. I den mån medarbetare önskar annan sysselsättningsgrad finns det möjlighet att lyfta detta där.

Yrkanden

Kaisa Karro (S) yrkar bifall till motionen och avslag på liggande förslag.

Marie Morell (M) och Oscar Strömblad (M) yrkar bifall till liggande förslag.

Niklas Nåbo (S) yrkar bifall till motionen.

Inlägg

Julie Tran (C), Maj-Viol Axelius Thostrup (V), Jessica Eek (V) och Andreas Westöö (L) gör inlägg.

Propositionsordning

Ordförande föreslår följande propositionsordning:

Kaisa Karros och Niklas Nåbos yrkanden prövas mot Marie Morells med fleras yrkande.

Propositionsordningen godkänns.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 130

Prövning

Ordföranden ställer yrkandena mot varandra och finner att Marie Morells med fleras yrkande vinner bifall.

Regionfullmäktige beslutar:

1. att anse motionen besvarad.

Reservationer

Samtliga tjänstgörande ledamöter och ersättare för Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för Kaisa Karros och Niklas Nåbos yrkande.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 131

Val och avsägelser av
ledamöter och ersättare
2024

RÖ 2024/511

§ 131

Avsägelser har kommit in från:

Monica Ericsson (V) från och med 9 oktober 2024 som

- Vice ordförande i patientnämnden.

Mikael Enkurs (S) från och med 9 oktober 2024 som

- Ledamot i regionfullmäktige
- Ledamot i regionstyrelsens beredning för omvärldsanalys och långsiktig planering
- Ledamot i Viltförvaltningsdelegation i Östergötlands län

Salomon Gabriel Isaksson (SD) från och med 9 oktober 2024 som

- Ersättare i regionfullmäktige

Maj Kalwa (S) från och med 9 oktober 2024 som

- Nämndeman i Göta hovrätt

Eva Hjertsén (S) från och med 9 oktober 2024 som

- Nämndeman i Kammarrätten

Daniel Flodin (M) från och med 9 oktober 2024 som

- Nämndeman i Förvaltningsrätten

Agneta Meller (V) från och med 9 oktober 2024 som

- Nämndeman Förvaltningsrätten

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 131

Daniel Ringqvist (SD) från och med 9 oktober 2024 som

- Ledamot i regionutvecklingsnämndens beredning för kultur och friluftsliv

Lotta Eriksson (SD) från och med 9 oktober 2024 som

- Ledamot i hälso- och sjukvårdsnämndens behovsstyrningsberedning 3

Malin Östh (V) från och med 9 oktober 2024 som

- Ersättare i regionstyrelsen
- Vice ordförande i regionstyrelsens beredning för hållbarhet och hälsa

Jessica Eek (V) från och med 9 oktober 2024 som

- Ledamot i regionstyrelsens beredning för omvärldsbevakning och långsiktig planering

Ibtisam Yusuf (V) från och med 9 oktober 2024 som

- Ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden

Jonas Söderlund (V) från och med 9 oktober 2024 som

- Ersättare i hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionfullmäktige beslutar:

1. att medge Monica Ericsson, Mikael Enkurs, Salomon Gabriel Isaksson, Maj Kalwa, Eva Hjertsén, Daniel Flodin, Agneta Meller, Daniel Ringqvist, Lotta Eriksson, Malin Östh, Jessica Eek, Ibtisam Yusuf och Jonas Söderlund befrielse från uppdragen i fråga, samt
2. att begära omräkning från länsstyrelsen efter Mikael Enkurs och Salomon Gabriel Isaksson.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 132

Val och avsägelser av
ledamöter och ersättare
2024

RÖ 2024/511

§ 132

Regionfullmäktige beslutar att välja:

1. Marie Nikander till nämndeman i Förvaltningsrätten för perioden 2024-10-10–2027-12-31 efter Daniel Flodin som avsagt sig uppdraget,
2. Anders Sellgren till nämndeman i Göta hovrätt för perioden 2024-10-10–2027-12-31 efter Maj Kalwa som avsagt sig uppdraget,
3. Olof Dahlquist till nämndeman i Kammarrätten för perioden 2024-10-10–2027-12-31 efter Eva Hjertsén som avsagt sig uppdraget,
4. Marcus Wisäter (S) till ledamot i Viltförvaltningsdelegationen i Östergötlands län för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Mikael Enkurs (S) som avsagt sig uppdraget,
5. Uba Aden Ige (S) till ledamot i regionstyrelsens beredning för omvärldsanalys och långsiktig planering för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Mikael Enkurs (S) som avsagt sig uppdraget,
6. Göran Hultin (SD) till ledamot i regionutvecklingsnämndens beredning för kultur och friluftsliv för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Daniel Ringqvist (SD) som avsagt sig uppdraget,
7. Ann-Britt Rangefelt (SD) till ledamot i hälso- och sjukvårdsnämndens behovsstyrningsberedning 3 för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Lotta Eriksson (SD) som avsagt sig uppdraget,
8. Ibtisam Yusuf (V) till ersättare i regionstyrelsen för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Malin Östh (V) som avsagt sig uppdraget,
9. Ibtisam Yusuf (V) till ledamot i regionstyrelsens beredning för omvärldsbevakning och långsiktig planering för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Jessica Eek (V) som avsagt sig uppdraget,
10. Jessica Eek (V) till vice ordförande i regionstyrelsens beredning för hållbarhet och hälsa för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Malin Östh (V) som avsagt sig uppdraget,

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 132

11. Jonas Söderlund (V) till ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Ibtisam Yusuf (V) som avsagt sig uppdraget,
12. Annika Kaiser (V) till ersättare i hälso- och sjukvårdsnämnden för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Jonas Söderlund (V) som avsagt sig uppdraget,
13. Emil Broberg (V) till vice ordförande i patientnämnden för perioden 2024-10-10–2026-12-31 efter Monica Ericsson (V) som avsagt sig uppdraget.

Jäv

Oscar Strömblad (M) deltar inte i beslutet på beslutspunkt 1–3 på grund av jäv.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 133

Interpellation Hur ser de
samhällsekonomiska
konsekvenserna av varsel
och besparingar ut?

RÖ 2024/3648

§ 133

Regionfullmäktige medger att Jonas Söderlund (V) får ställa följande interpellation:

”En mycket viktig del i en fungerande vårdkedja handlar om den rehabilitering som sätts in under eller efter en operation eller annan sjukvårdande behandling. Det är ofta avgörande för att korta vårdtiderna, minska det personliga lidandet och kraftigt förkorta tiden för att en person ska kunna återgå till arbetsmarknaden.

Utifrån ett ekonomiskt perspektiv är en välfungerande rehabilitering och arbetsträning därför en viktig investering för både individen och för samhället. När fokus läggs på andra delar av vården och när det finns en betydande risk att kuratorer, arbetsterapeuter och fysioterapeuter kommer sägas upp i regionen kan det få stora negativa konsekvenser som inte bara drabbar regionen.

Vänsterpartiet menar att det är viktigt att se sjukvården som en del av en helhet. Långa sjukskrivningar innebär en stor kostnad för samhälle, näringsliv och individ. Därför är det viktigt att se på minskade ambitioner inom sjukvården ur ett större perspektiv.

Med anledning av detta vill jag fråga ansvarigt regionråd följande frågor:

- Ser ni någon risk för att rehabiliteringsinsatserna kommer påverkas negativt till följd av varsel och besparingar?
- Kommer regionen genomföra någon form av analys av vad varsel och besparingar får för konsekvenser ur ett samhällsekonomiskt perspektiv?”

Per Larsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer två frågor om konsekvenserna av Region Östergötlands varsel sett till samhällsekonomin. De båda frågorna besvaras nedan.

Ser ni någon risk för att rehabiliteringsinsatserna kommer påverkas negativt till följd av varsel och besparingar?

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 133

Den ekonomiska situationen i Region Östergötland är mycket ansträngd och flera aktiviteter pågår för att bromsa kostnadsutvecklingen. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade 240131, som en följd av detta, att tillåta avsteg från krav gällande tillgänglighet och vårdutbud. Samtidigt gavs hälso- och sjukvårdens verksamheter i uppdrag att minimera negativa effekter och vidta åtgärder för att upprätthålla patientsäkerhet och medicinsk kvalitet i syfte att säkra vården för patienter med de svåraste sjukdomarna och de största behoven. Effekterna av vidtagna åtgärder ska redovisas månadsvis.

De varsel som nu har lagts kommer i olika grad och omfattning påverka tillgängligheten till vård för invånarna inom flera vårdområden. Det kan innebära längre väntetider till telefonkontakt, besök, undersökningar, utredningar och behandlingar. En annan konsekvens kan vara att vårdutbudet påverkas och begränsas. Vård kan därför behöva erbjudas på en annan geografisk plats än vanligt, till exempel på annan vårdcentral eller annat sjukhus och viss vård kan komma att erbjudas utanför länet. Arbeta pågår inom samtliga verksamheter i syfte att identifiera på vilket sätt och i vilken omfattning lagda varsel och besparingar påverkar den vård som erbjuds invånarna. Detta omfattar även rehabiliteringsområdet.

Kommer regionen genomföra någon form av analys av vad varsel och besparingar får för konsekvenser ur ett samhällsekonomiskt perspektiv?

Region Östergötland har i dagsläget inga planer på att genomföra någon egen samhällsekonomisk analys kopplat till varslet. Sedan får vi ju också konstatera att det arbetet som nu genomförs med omstruktureringar i regionen inte är klart och vi vet inte i dagsläget exakt hur det landar, det är något vi får invänta och kanske behoven ser annorlunda ut framöver. Det finns dock aktuell forskning inom området, till exempel IFAU (Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering) har publicerat en rapport i januari 2024.

<https://www.ifau.se/Forskning/Publikationer/Rapporter/2024/de-langsiktiga-kostnaderna-av-att-forlora-jobbet/>.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Fredrik Sjöstrand (M) och Catarina Engström (MP) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 134

Interpellation Hur ser ansvarigt regionråd på relationen mellan hälso- och sjukvården och patienten?

RÖ 2024/5274

§ 134

Regionfullmäktige medger att Margareta Fransson (MP) får ställa följande interpellation:

”Bilderna ger en talande bild över hur det kan kännas att vara patient när man har en kronisk sjukdom. I ett inlägg i BMJ (2018) lyfter olika medarbetare inom hälso- och sjukvården att behandlingsbördan för patienter är något som sällan lyfts. Med behandlingsbörda avses allt arbete som en patient utför för att följa ordinationer och riktlinjer från hälso- och sjukvårdspersonal och vad detta innebär för patientens vardag och livskvalitet. I inlägget kan vi läsa att om man har 3 kroniska sjukdomar kan det innebära 6–13 olika läkemedel per dag, besök hos hälso- och sjukvården 1.2–5.9 gånger i månaden och att man i medeltal tillbringar nästan 50 timmar i månaden med hälsorelaterade aktiviteter. Det vi ser är resultaten, t ex minskad vikt, och det vi inte ser är vad det innebär för den enskilda personen. Detta innebär att sjukvården många gånger underskattar arbetsbördan för patienten och överskattar patientens kapacitet för ännu mer behandlingar och interventioner. Hälso- och sjukvården tenderar, enligt inlägget, att ses som oansvariga eller saknar motivation om de inte följer läkarens ordinationer. Patienterna själva säger många gånger att de saknar information och stöd i att följa ordinationerna. Om arbetsbördan för att följa en viss ordination är betydligt större än den upplevda vinsten prioriterar patienten själv sina ordinationer utan att diskutera denna prioritering med någon från hälso- och sjukvården. Författarna till inlägget föreslår att det ingår sjukvårdens olika kliniska riktlinjer att man bör diskutera patientens önskemål och värderingar, särskilt för patienter med flera kroniska sjukdomar. Detta skulle innebära en ökad förståelse för läkaren hur patienten prioriterar olika utfall och behandlingsbördan. Detta skulle även innebära en ökad förståelse hos patienten vilka ordinationer som behöver prioriteras före alla andra för ett bättre mående och ökad livskvalitet.

BMJ 2018;363 <https://doi.org/10.1136/bmj.k4065>

Vad ska till för att vi ska få ett verkligt gemensamt beslutsfattande mellan patient och läkare?

Var passar multisjuka in i en supernischad hälso- och sjukvård?”

Annicki Oscarsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 134

”Interpellanten lyfter problematiken att dagens ofta nischade och fragmenterade vård riskerar att underskatta arbetsbördan för patienten och överskatta patientens kapacitet för ännu mer behandlingar och interventioner. Interpellanten ställer följande frågor:

- Vad ska till för att vi ska få ett verkligt gemensamt beslutsfattande mellan patient och läkare?
- Var passar multisjuka in i en supernischad hälso- och sjukvård?

Först och främst vill jag tacka så mycket för att du lyfter detta mycket viktiga ämne som rör patientens upplevelse och perspektiv. Inte minst när det handlar om multisjuka patienter så är arbetet och förflyttningen till personcentrerad vård som allra viktigast. Det handlar till stora delar om omställningen till Nära vård vilket är en fokusförflyttning från organisation till person och relation, från reaktiva insatser till förebyggande samt från en fragmentiserad till en sammanhängande vård och omsorg. Personen ska vara i fokus. Omställningen till Nära vård innebär att man som patient och/eller närstående blir en mer aktiv medskapare till vårdens tjänster. Personcentrering är kärnan i Nära vård.

I Region Östergötland finns en framtagen gemensam definition på personcentrering:

Personcentrering är att se och möta hela människan. Personens berättelse, egna resurser och behov lägger grunden för gemensam planering och delaktighet med ömsesidig respekt för varandras kunskaper.

Målet med personcentrering och ett personcentrerat förhållningssätt är att patienten ska få ett meningsfullt liv, att jämföra med målet för patientcentrerade förhållningssätt är att patienten ska få ett fungerande liv.

Vården behöver på alla nivåer i organisationen arbeta vidare mot en kultur som sätter personen i centrum. I det arbetet ingår bland annat dokumenterade överenskommelser (fd patientkontrakt) som bidrar till förståelse och balans mellan patienten och vården. Detta utvecklingsarbete innebär att inte bara ’ge information’ utan att ’stödja kunskap’ utifrån patientens behov och förutsättningar. Visst finns det mycket kvar att göra, men jag vill ändå säga att det pågår väldigt mycket bra arbete för att nå just det du nämner i din fråga; ’ett gemensamt beslutsfattande mellan patient och läkare’.

När det gäller svårigheterna för multisjuka, i dagens specialiserade hälso- och sjukvård, arbetar Region Östergötland aktivt med att förbättra och

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 134

tydliggöra funktionerna och rollerna 'fast vårdkontakt', 'fast läkarkontakt' i primärvården samt relaterade roller inom övriga vården. Tydliga rutiner för hantering av fast vårdkontakt och fast läkarkontakt finns etablerade i organisationen. Detta är en utpekad insats i omställningen till Nära vård för att öka kontinuiteten och det viktiga relationsskapandet i hälso- och sjukvården. Trots dessa strukturer och det pågående arbetet kan det finnas en upplevd otydlighet bland vårdpersonal gällande skillnaderna och gränserna mellan olika roller som fast vårdkontakt, kontaktsjuksköterska, och fast läkarkontakt och detta uppmärksammas och behöver bli bättre. Antalet patienter inom Region Östergötland som har tillgång till fast vårdkontakt har ökat det senaste året vilket är glädjande.

Vi deltar också i det nationella arbetet för en välkoordinerad och personcentrerad vård. Kontinuitet i mötet mellan patient och vårdaktör är viktigt, oavsett antal kroniska sjukdomar. Det är positivt att vi blir allt bättre på att behandla respektive sjukdom, men för den enskilde multisjuka personen behöver vi samtidigt bli bättre på samordningen, både mellan regionala enheter och mellan region och kommun. Utvecklingen av samordnad individuell plan (SIP) är ett bra exempel.

Interpellanten lyfter viktiga mjuka frågor för våra patienter/medborgare. Relation, delaktighet och förståelse är viktigt för patientens mående och livskvalitet. Att arbeta för en kultur inom hälso- och sjukvården, där personen står i centrum, är ett arbete som pågår och som hela tiden måste fortgå. Arbetet är långt ifrån klart, men vi är på väg i rätt riktning, där målet är god och nära vård med personen i centrum.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 135

Interpellation Varför skär
ni i Östergötlands
folkhögskolor i det tysta

RÖ 2024/5803

§ 135

Regionfullmäktige medger att Eva Andersson (S) får ställa följande interpellation:

”Folkbildningsrådet beslutade i december 2023 att minska antalet deltagarveckor på landets folkhögskolor från 33 000 till 32 000 stycken. Detta beslut påverkar även oss i regionen, då vårt mobilitetsstöd är kopplat till det nationella antalet platser. Våra sex folkhögskolor i regionen kan därför inte använda de redan avsatta medlen för mobilitetsstöd om inte politiska beslut säger annorlunda. Neddragningen av antalet deltagarveckor ger i sin tur färre rapporterade deltagarveckor regionalt och därmed sänkt ersättning. Region Östergötland kommer ha 410 000 kronor som folkhögskolorna inte kan nyttja.

På senaste regionutvecklingsnämnden valde M, KD, L och SD att avslå oppositionens gemensamma nämndinitiativ där vi föreslog att folkhögskolorna skulle få ta del av redan budgeterade medel fullt ut. I praktiken så blir det en nedskärning av medel till folkhögskolorna i det tysta med 410 000 kronor. Det är inte rimligt i en tid då folkhögskolorna redan går på knäna. I Östergötland kommer trenden att fortsatt innebära att folkhögskolor kommer få säga upp personal, minska lokaler och lägga ned utbildningar. Vi vet att idag ger folkhögskolorna många unga en ny chans i livet. Den som inte känner motivation att klara en gymnasieutbildning finner ofta att folkhögskolan som studieform passar bättre. Här välkomnas studerande i alla åldrar och man får dela erfarenheter med andra. Folkhögskolorna har ett unikt demokratiuppdrag, ofta med en stark värdegrund som är inkluderande och uppmuntrar till kreativitet och reflektion.

Vi vet att elever som går ut en allmän kurs på folkhögskola oftare fortsätter till vidare studier. Jag tror att detta beror på den goda grund de får där. Jag anser också att folkhögskolor har en viktig roll i det livslånga lärandet. Människor i alla åldrar behöver möjligheter att utvecklas och skaffa sig nya kunskaper.

Eftersom M, KD, L med stöd av SD har lovat att våra skolor ska vara skyddade från nedskärningar så ser vi socialdemokrater detta som ett svek mot folkhögskolorna.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 135

- Anser ni att folkhögskolorna i länet är fredade från nedskärningar när de inte kan ta del av budgeterade medel fullt ut?
- Anser ni att folkhögskolornas unika demokratiuppdrag är viktigt?
- Hur ser ni på risken att allt fler kan komma att få färre chanser i livet till utbildning när folkhögskolorna måste minska sitt utbud?"

Per Larsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

"Interpellanten skriver om värdet av Östergötlands folkhögskolor och ställer frågor om effekterna för Östergötlands folkhögskolor med anledning av förändringen av antalet deltagarveckor som beslutats av Folkbildningsrådet. Interpellanten ställer följande frågor:

- Anser ni att folkhögskolorna i länet är fredade från nedskärningar när de inte kan ta del av de budgeterade medlen fullt ut?
- Anser ni att folkhögskolornas unika demokratiuppdrag är viktigt?
- Hur ser ni på risken att allt fler kan komma att få färre chanser i livet till utbildning när folkhögskolorna måste minska sitt utbud?"

Jag vill först tacka för frågorna, som sätter fokus på folkbildning och det mycket viktiga bildningsuppdrag som folkhögskolorna här i Östergötland har. Det är alltid glädjande att också få tala om Lunnevad, den folkhögskola som vi med stolthet och framgång driver regionalt.

Först ska vi reda ut de ekonomiska förhållandena och vilka förändringar som skett. Folkbildningsrådet har beslutat att sänka antalet årsplatser på landets folkhögskolor för 2024 från 33 000 till 32 000 årsplatser. Det motsvarar en minskning av årsplatserna med 3 %. Folkbildningsrådet har också beslutat att höja det statliga bidraget från 1 630 kr/vecka till 1 768 kr/vecka för 2024. Det motsvarar en höjning med ca 8,4 %.

Detta bör ställas i relation till den ersättning för deltagarveckor som Region Östergötland betalar och som för 2024 är oförändrad på 408 kronor/deltagarvecka. Det innebär att Region Östergötland totalt betalar ca 13,3 mkr till länets folkhögskolor under 2024. Den av Folkbildningsrådet beslutade minskningen av antalet årsplatser på 3 % innebär att Region Östergötlands totala ersättning också minskar med 3 % eller ca 410 000 kr.

Den ersättning som Region Östergötland betalar per deltagarvecka till folkhögskolorna i Östergötland bygger på den överenskommelse som finns mellan landets regioner om den sk mobilitetsersättningen, vilken innebär att alla regioner betalar en ersättning per deltagarvecka till folkhögskolor

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 135

utanför det egna länet där invånare från det egna länet studerar. Denna ersättning indexregleras genom överenskommelsen som hanteras av SKR och kommer från 2025 vara 430 kronor/deltagarvecka (en höjning med 5,4 %).

Den totala ersättningen för deltagarveckor i Östergötland som Region Östergötland betalade 2023 var ca 13,7 mkr och bedöms tillfälligt minska med 3 % till ca 13,3 mkr för 2024. Från 2025 bedöms samma ersättning öka till ca 14 mkr till följd av den höjda ersättningen per deltagarvecka. Det motsvarar en höjning med 5,4 %. Den tillfälliga minskningen av Region Östergötlands ersättning till länets folkhögskolor 2024 beror alltså på Folkbildningsrådets beslut att minska antalet deltagarveckor.

Vidare konstaterar Lunnevals folkhögskola i DÅ04 följande:

Under vårterminen tog Folkbildningsrådet beslut om att höja deltagarveckans värde och samtidigt minska antal totala utbildningsplatser. Detta är välkommet beslut då deltagarveckans värde inte har höjts på mer än 10 år. För Lunneval innebär detta extra bidrag för helår 2024 på knappa 400 tkr.

Vi kan med andra ord konstatera att höjningen av det statliga bidraget gör att länets folkhögskolor får bättre ekonomiska förutsättningar redan 2024 (för Lunnevals del ca 400 tkr). Frågeställaren hävdar att en nedskärning görs i det tysta. Sammanställningen ovan visar att så inte är fallet.

Vi är alla överens om att folkhögskolorna har ett mycket viktigt uppdrag för folkbildningen i Sverige. Det är för många ett värdefullt första steg till vidare studier och arbete och de fyller en viktig roll för personlig utveckling och nytt lärande som kan ske genom hela livet. Folkhögskolan är och ska förbli en sådan mötesplats.

Folkbildningsrådets beslut att minska antalet årsplatser från 33000 till 32000 årsplatser innebär potentiellt att något färre individer får möjlighet att studera vid folkhögskola, men samtidigt med något högre kvalitet tack vare det ökade stödet per deltagarvecka. Bedömningen är att höjningen av det statliga bidraget förbättrar folkhögskolornas ekonomiska situation redan 2024 och att den effekten kommer stärkas ytterligare 2025 när ersättningen från Region Östergötland och övriga regioner också ökar. Detta sammantaget gör att jag ser med tillförsikt på Lunnevals och övriga folkhögskolors kvalitativa utveckling och därmed på folkhögskolornas framtid. De står för en av många

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Christina Andersson

2024-10-09

§ 135

olika utbildningsformer i Sverige och vi kommer att fortsätta värna dem som en viktig del av folkbildningen i Sverige.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Göran Fältgren (S), David Ergül (S), Julie Tran (C) och Anders Lindh (V) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 136

Interpellation
Besparingar på stödet till
ungdom med alkohol och
drogproblem

RÖ 2024/8316

§ 136

Regionfullmäktige medger att Kaisa Karro (S) får ställa följande interpellation:

”När Region Östergötland genomför besparingar påverkas även viktiga mottagningar som arbetar med ungdomar som har alkohol och drogproblem, exempelvis Moa- mottagningen.

Vi Socialdemokrater ser med stor oro på detta och motsatte oss därför också denna besparing. Vi vet att unga som tidigt utvecklar ett drogberoende ofta löper högre risk att dras in i kriminalitet, vilket skapar stora problem både för samhället i stort och för individens personliga liv. Förutom det mänskliga lidandet ökar också de ekonomiska kostnaderna och samhällets otrygghet.

Från verksamheterna har det framkommit att en av de största riskerna med nedskärningarna som det M- och SD-ledda styret genomför handlar om förebyggande insatser. Det är insatser som är avgörande för att hindra att unga hamnar i missbruk. Dessa tidiga insatser är inte bara kostnadseffektiva utan också ofta de mest framgångsrika. Detta oroar oss socialdemokrater djupt.

Med anledning av detta ställer vi följande frågor till ansvarigt regionråd:

- Delar regionrådet oron för hur besparingarna kan påverka arbetet med ungdomar som har alkohol- och drogproblem?
- Vilka konkreta åtgärder planerar regionrådet att vidta för att säkerställa att det förebyggande arbetet med att stödja dessa ungdomar inte försvagas till följd av besparingarna?”

Annicki Oscarsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer frågor kring besparingar på stödet till ungdomar med alkohol- och drogproblem, kopplat till reduceringen av medarbetare på Mini-Moa/Mini-Maria-mottagningarna.

För att sätta frågorna i en kontext vill jag börja med en kort bakgrund. Det är väl känt att Region Östergötland går igenom en väldigt svår och utmanande tid, där den mycket allvarliga ekonomiska situationen kulminerade i ett underskott i hälso- och sjukvården på 1,7 miljarder för 2023. Den negativa utvecklingen hade tillåtits fortgå alldeles för länge.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 136

Parallellt med varslet om uppsägningar som lades i februari har ett stort arbete pågått med att organisera verksamheten för att vi ska klara våra uppdrag med färre medarbetare.

Från politiskt håll vill vi vara tydliga med att vi välkomnar det mycket gedigna arbete som gjorts ute i verksamheterna. I det har det ingått att lyfta upp förslag till nya arbetssätt och effektiviseringar, allt annat vore att lämna walkover och låta regionens negativa utveckling bara fortsätta.

Det är i det sammanhanget man ska se de förändringar som nu genomförs kopplat till Mini-Moa och Mini-Maria. Det handlar om en reduktion av personal som omfattar 4 medarbetare fördelat på Mini-Moa Norrköping, Mini-Maria Linköping och Mini-Maria Motala.

För närvarande pågår processer med omförhandling av avtal i östra och centrala länsdelen, där är det inte fastställt vad parterna – PC beroendevård och berörd socialtjänst – landar i när det gäller resurssättning.

En av grundtankarna med en Mini-Maria är att huvudmännen arbetar samlokaliserat och integrerat; socialtjänsten erbjuder insatser utifrån Socialtjänstlagen och hälso- och sjukvården erbjuder vårdåtgärder utifrån Hälso- och sjukvårdslagen. I praktiken kan det ofta vara svårt att helt avgöra vilken huvudman som ska göra vad.

- **Delar regionrådet oron för hur besparingarna kan påverka arbetet med ungdomar som har alkohol- och drogproblem?**

I ett läge då personalreduktioner ska ske har verksamheten identifierat Mini-Maria/Moa-mottagningarna som enheter där viss reduktion kan ske, men där Region Östergötland ändå fortsatt kan bidra till verksamheten på ett bra sätt. Jag litar på den bedömning som är gjord.

Alternativet hade varit att minska i övrig öppenvård, vilket skulle få svårare medicinska konsekvenser och påverka mer sårbara patientgrupper när det gäller tillgänglighet, vårdkvalitet och patientsäkerhet.

- **Vilka konkreta åtgärder planerar regionrådet att vidta för att säkerställa att det förebyggande arbetet med att stödja dessa ungdomar inte försvagas till följd av besparingarna?**

Utvecklingen i verksamheterna Mini-Maria och Mini-Moa kommer att följas över tid. Visar det sig längre fram att det finns ett behov av att resursförstärka verksamheterna, så kommer – i första hand – möjligheter för

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 136

omprioritering inom centrumet att undersökas. Det finns för Psykiatricentrum inte möjlighet att i nuläget gå in med några kompensatoriska åtgärder för att minska effekten av resursreducering.

I min roll som ordförande i SVO vill jag lyfta att vår samverkan med kommunerna kring barn och unga är och fortsatt kommer att vara central. Just nu pågår utredning för en gemensam samverkansstruktur och arbetsmodell för barn och unga i Östergötland. Fokus på utredningen ska vara på tidigt samordnade insatser, förebyggande arbete, resurseffektivitet, uppföljning och bygga på delaktighet med barn, unga och deras familjer. Utredningen ska ta stöd och hänsyn till det arbete som pågår i länets kommuner via Länsstyrelsens *Alla barn i Östergötland*. Det handlar om att samordna våra resurser kring våra barn och unga i tidiga insatser och vidare under uppväxten, där preventiva insatser är en central del.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 137

Interpellation Stärk
beredskapen för kris och
krig

RÖ 2024/8317

§ 137

Regionfullmäktige medger att Kaisa Karro (S) får ställa följande interpellation:

”Vi befinner oss i en tid då trygghetsfrågor behöver vara i fokus. Något som inte minst uppmärksammades av Sveriges minister för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin under Folk- och försvars konferens i Sälen tidigare i år.

Kriser i form av pandemi, krig i vårt närområde och en svår ekonomisk situation i landet gör att vi måste öka takten i arbetet med att säkerställa att Östergötland är väl rustat för kris och krig.

Samhällsstörningar kan rubba försörjningskedjor och påverka invånarnas tillgång till livsmedel, energi, varor samt tjänster och på samma gång försämra Region Östergötlands möjligheter att bedriva verksamhet. Något vi inte minst lärde oss under pandemin är hur sårbart det är att vara alltför beroende av leveranser utifrån under en kris. Regionen behöver därför öka lagerhållningen av material och läkemedel samt se till att dessa lätt kan nå alla delar av Östergötland, även under en kris som påverkar transportvägarna inom regionen.

I rapporten 'Hantering av läkemedel och sjukvårdsmaterial – tillgång och beredskap' (Region Östergötland, februari 2023) framgår att förbättringspotential finns vad gäller hanteringen av Regionens läkemedelslager. Den manuella hanteringen av dessa innebär enligt rapporten att det blir svårt att få en tydlig bild över regionens lagersaldo, något som lyfts fram som en faktor som försvårar för en effektiv omfördelning vid en bristsituation.

Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Stockholm har nyligen beslutat om att stärka försörjningsberedskapen och utöka sitt lagersaldo så att en god och säker vård ska kunna upprätthållas under en längre tid under en krissituation. Det här är också något som vi Socialdemokrater tidigare har lyft som ett nämndinitiativ i Regionstyrelsen här i Region Östergötland. Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

- Har det gjorts några förändringar när det gäller hanteringen av regionens läkemedelslager sedan rapporten 'Hantering av läkemedel och sjukvårdsmaterial – tillgång och beredskap' (Region Östergötland, februari 2023) presenterades och i så fall vilka?

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 137

- Avser regionrådet att vidta åtgärder för att stärka försörjningsberedskapen för medicin och sjukvårdsutrustning i Region Östergötland, och i så fall hur?”

Andreas Westöö (L) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer frågor kring stärkt försörjningsberedskap för att säkerställa att Östergötland är väl rustat för kris och krig. Frågorna är angelägna och besvaras nedan.

- *Har det gjorts några förändringar när det gäller hanteringen av regionens läkemedelslager sedan rapporten 'Hantering av läkemedel och sjukvårdsmaterial – tillgång och beredskap' (Region Östergötland, februari 2023) presenterades och i så fall vilka?*
- *Avser regionrådet att vidta åtgärder för att stärka försörjningsberedskapen för medicin och sjukvårdsutrustning i Region Östergötland, och i så fall hur?*

I april 2024 fattade regionledningens hälso- och sjukvårdsgrupp ett inriktningsbeslut om att höja lagernivåerna av läkemedel inom Region Östergötland. Beslutet fattades mot bakgrund av flera utredningar av, och överenskommelser med, staten kring ökad robusthet och beredskap inom läkemedelsområdet. Lagerhållning som sjukvårdshuvudmän ansvarar för ska motsvara en månads normalförbrukning av läkemedel som behövs för att bedriva vård som inte kan anstå och bör utgöras av ett omsättningslager.

Beslutet som fattades innebär att alla vårdenheters bassortiment av läkemedel ska ha en lägsta lagernivå som räcker för en genomsnittlig förbrukning för en månad. Intensiv- och operationsverksamheter ska ha lagernivåer som räcker för 1,5 månad.

Sjukhusapoteket på Klinisk farmakologi har ansvar för regionens läkemedelsförsörjningsprocess. Kliniken har startat ett inventeringsarbete kring hur redan befintliga beslut om att det i dagsläget ska finnas minst tre veckors lager på vårdenheter efterlevs. Det har visat sig att tidigare beslut inte efterlevs på alla vårdenheter och att gapet upp till en månads lager är större än ytterligare en veckas lagerhållning. Inventeringsarbetet behöver slutföras för att tydligt visa på vilka gap det finns samt se till att lagerhållningen ökar. Inom vissa förråd kommer detta kunna ske relativt enkelt och i andra kan det vara mer utmanande och kräva sortimentsstyrning, förändrade arbetsytor, fler lagerhyllor med mera.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 137

I slutet på augusti skickade Region Östergötland, efter beslut i Regionstyrelsen, in en hemställan till Socialdepartementet gällande ändring av lag (2009:366) om handel med läkemedel. Flera regioner har gjort eller kommer göra samma sak. Detta sker för att regionerna behöver ges förutsättningar för att bedriva en rationell och robust läkemedelsförsörjning i hela sjukvården, inklusive tandvård och primärvård.

Det pågår en förstudie kring att kartlägga och genomlysna för- och nackdelar samt hinder och möjligheter med att ha lagerhållning och distribution av läkemedel i egen regi inom Region Östergötland. Förstudien ska leda till att ett inriktningsbeslut i frågan ska kunna fattas. Att bedriva en större del av läkemedelsförsörjningen i egen regi kan i sig påverka regionens beredskap då en större mängd läkemedel då finns i regionen.

I revisionsrapporten kring hantering av läkemedel lyfts att läkemedelslager hanteras manuellt och att det är en risk att inte regionen vet vad och hur mycket läkemedel som finns i vårdverksamheterna. Med anledning av detta har Medicinsk direktör beställt en förstudie för att utreda förutsättningarna för hur regionen ska kunna få tillgång till ett lagerhanteringssystem för läkemedel. Detta arbete är nyligen initierat.

Centrum för inköp, service och logistik arbetar fortlöpande med att säkra en robust och effektiv försörjning av vårdförbrukningsmaterial för Region Östergötland. Ett viktigt uppdrag syftar till effektiva och korrekta inköpvägar och möjliggöra en robust lagerhållning och leverans. Sedan slutet av 2023 arbetar fem dedikerade inköpare med uppdrag att tillse att vårdmaterial som inte finns på avtal avtalas, att materialet finns tillgängligt för inköp via beställningsportalen samt att säkerställa att så mycket som möjligt ska finnas på regionens Centraldepå.

Lagerhållningen har förbättrats genom tydliga regler, processer och ansvarsfördelning. Servicenivån är nu stabil på 98 %, och lagerhållningen fokuserar på att ha rätt produkter i lager, med 16 veckors behov för kritiska produkter och 5 veckor för okritiska. Logistikprocessen har förstärkts för att säkerställa leveranser, och en eskaleringstrappa finns för att hantera risker.

Östgötasamverkan förstår att det globala läget idag innebär utmaningar för vår motståndskraft, säkerhet och hållbarhet. Som anförts ovan arbetar Region Östergötland kontinuerligt med att stärka sin försörjningsberedskap utifrån uppdraget i treårsbudgeten: 'Stärka Region Östergötlands förmåga att stå emot störningar i såväl vardag som i kris och i värsta fall krig...' samt

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Christina Andersson

2024-10-09

§ 137

’Fortsatt arbete med långsiktigt hållbar materialförsörjning och återbruk utifrån robusthet, resurseffektivitet och miljöhänsyn.’”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 138

§ 138
Interpellation Inskränker valfriheten och närheten Regionfullmäktige medger att Kaisa Karro (S) får ställa följande interpellation:

RÖ 2024/8553

”Ett led i de omorganisationer som sker på grund av besparingar är planen att flytta ögonsjukvården från Vrinnevisjukhuset i Norrköping till universitetssjukhuset i Linköping. Detta innebär att Norrköping enbart kommer att ha det privata vårdvalet som alternativ för ögonsjukvård. För oss socialdemokrater är det avgörande att invånarna i hela Östergötland ska ha tillgång till jämlik och nära vård, oavsett var man bor. Vi ser det också som en självklarhet att värna om våra tre sjukhus i länet, som alla har en viktig funktion att fylla för befolkningen.

Att centralisera vård, som i fallet med ögonsjukvården, har nackdelar. För den som av olika skäl har svårt att resa längre sträckor kan valet av regiondriven vård bli kraftigt begränsat. Man kan känna sig tvungen att välja den privata vården, trots att det kanske inte är förstahandsvalet. Detta riskerar att öka ojämlikheten i vården, där vissa patienter inte längre kan utnyttja regionens vårdutbud fullt ut.

Ytterligare en risk är att om det privata alternativet inte längre anser att det finns ekonomiska incitament att bedriva vård, kommer ansvaret på nytt att falla tillbaka på Region Östergötland. Då kan det vara för sent att återupprätta den vård som en gång fanns i Norrköping. Genom att fortsätta centralisera vården skapar vi ett system där patienternas valmöjligheter minskar och där vissa grupper, särskilt de mest sårbara, riskerar att hamna utanför ett jämlikt vårdssystem.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

Hur avser styret att följa upp hur förändringarna i vårdutbud och förflyttningar i vården påverkar östgötarna på kort och lång sikt?

Vilken syn har styret på jämlik vård i hela Östergötland?

Finns det en beredskap för att privata alternativ avvecklar sin verksamhet och hur ser beredskapen i så fall ut?”

Fredrik Sjöstrand (M) besvarar interpellationen med följande:

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 138

”Interpellanten ställer frågor kopplade till valfrihet och närhet, nedan följer mina svar.

- **Hur avser styret att följa upp hur förändringarna i vårdutbudet och förflyttningar i vården påverkar östgötarna på kort och lång sikt?**

Uppföljning av förändrat vårdutbud och förflyttningar i vården

Vården följs upp på både uppdrag och styrtal utifrån treårsbudgeten som konkretiserats i styrelsens och nämndernas årsplan till både interna och externa verksamheter. Uppföljningen presenteras via delårsrapporter, årsredovisning samt vid årliga redovisningar till nämnden varje vår.

Målsättningen med omställningsarbetet är på kort sikt en ekonomi i balans i mars 2025 medan det långsiktiga målet är att framtidssäkra regionen som helhet genom att skapa förutsättningar för att möta regionens och då i synnerhet hälso- och sjukvårdens utmaningar och utvecklingsbehov.

Pågående omställningsarbete inkluderat förändrat vårdutbud och förflyttning i vården kommer att följas via ordinarie uppföljningssystem, det vill säga i delårsrapporter och årsrapporter framåt både utifrån ett ekonomiskt perspektiv, men även utifrån perspektivet God vård¹. Hälso- och sjukvårdsdirektören har också uppdrag att följa effekterna gällande tillgänglighet och vårdutbud för berörda patientgrupper med återrapportering till hälso- och sjukvårdsnämnden under fjärde kvartalet 2024.

Inom vårdval beskrivs uppföljning av vården i uppföljningskapitlet i regelboken som både inkluderar löpande uppföljning och händelseorsakad uppföljning. I uppföljningskapitlet finns även en uppföljningsplan som konkret beskriver uppföljningskriterier, uppföljningsmetod/källa, mått/mätetal samt periodicitet. Uppföljningsplanen fokuserar också på områden som ingår i God vård.

Sammantaget syftar indikatorerna till att ge en bred och god bild av uppdragets genomförande. Uppföljningen av vårdvalen görs även utifrån ekonomi och ersättning vilket bland annat visar andelen av ersättning hos de olika leverantörerna och ge en bild av förändring/förflyttning av vården mellan leverantörerna inom ett vårdval. Trots att det inom vårdval inte går att styra lokalisering för etablering av verksamhet så kan regionen via ersättningsystemet skapa incitament för etablering av verksamhet på vissa orter via högre ersättning t.ex. som inom vårdval samtalsbehandlare.

¹ Socialstyrelsens ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 138

Arbetet med att finna lämpliga indikatorer pågår löpande vilket innebär att indikatorer kan tillkomma, utvecklas och revideras i samband med revideringen av beställning och regelbok.

Förändringar under giltighetstiden

Beställare kan komma att göra vissa justeringar och förändringar i uppdragen under beställningens giltighetstid i de extraordinära fall där det är motiverat utifrån krav från politiska ledningen, regionledningen eller statliga styrningen, och som inte var kända vid tecknandet av beställningen.

Det har inför 2025 tillkommit skrivningar i beställningarna till regionens verksamhet om förändrat vårdutbud och geografiska utbudspunkter enligt nedan:

Om leverantören önskar göra förändringar av betydande karaktär gällande vårdutbud och geografiska utbudspunkter som kan innebära väsentlig påverkan för invånare och patienter ska de prövas av hälso- och sjukvårdsnämnden före genomförande.

- **Vilken syn har styret på jämlik vård i hela Östergötland?**

Vårdgivaren måste alltid säkerställa att hela befolkningen får tillgång till samma vård utifrån behov oavsett var någonstans i upptagningsområdet den enskilde bor någonstans. Digitaliseringen kan här spela en viktig roll för att bättre möta patienternas behov, i synnerhet om patienten bor långt ifrån vårdgivaren.

Kraven på jämlik vård tydliggörs av hälso- och sjukvårdsnämnden i de beställningar (tidigare överenskommelser), regelböcker och kravspecifikationer som beslutas av nämnden. Verktögen som står nämndens förfogande är dels hur nämnden formulerar uppdragen till verksamheten, dels hur ersättningssystemet utformas och dels vad nämnden väljer att följa upp.

Specialistvård bedrivs redan idag med olika grad av koncentration baserat på omfattningen av vårdbehovet i befolkningen, graden specialistkompetens som krävs för att bedriva vården, behovet av investeringar för att bedriva vården samt utifrån graden av övriga stordriftsfördelar som finns. Utifrån dessa förutsättningar kommer avvägning mellan närhet och koncentration att se olika ut. En del specialistvård kan bedrivas i alla länsdelar (länsdelssjukvård), en del specialistvård behöver koncentreras till en, eller

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 138

möjligen två platser, i länet (länssjukvård), en del specialistvård kommer att behöva koncentreras till en eller två platser i Sydöstrasjukvårdregionen (regionsjukvård) och del specialistvård behöver koncentreras till en eller fåtal platser i landet (nationell högspecialiseradvård).

- **Finns det en beredskap för att privata alternativ avvecklar sin verksamhet och hur ser beredskapen i sådana fall ut?**

Reglering och hantering av avveckling av verksamhet tydliggörs av hälso- och sjukvårdsnämnden i de regelböcker som beslutas av hälso- och sjukvårdsnämnden och beskrivs i Hälso- och sjukvårdens villkor.

Regionen har i egenskap av sjukvårdshuvudman ett sista linjen ansvar för vården av invånare i regionen. Enligt skrivningarna har regionen en beredskapstid på 12 månader på sig att tillhandahålla vården i egen regi om det inte tillkommer någon annan privat vårdgivare.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Patrick Lindahl (S) och Jonas Söderlund (V) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 139

Interpellation
Socialstyrelsens riktlinjer
för vård som inte bör
erbjudas

RÖ 2024/8589

§ 139

Regionfullmäktige medger att Julie Tran (C) får ställa följande interpellation:

”Enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, OECD, bedöms hälso- och sjukvårdsåtgärder med liten, tveksam eller ingen nytta för patienten stå för omkring 20–30 procent av vårdkostnaderna. Det handlar bland annat om överdiagnostik och överbehandling som kan innebära skada för patienten men även riskera att skapa undanträngningseffekter.

Socialstyrelsen ger redan i dag rekommendationen icke-göra i myndighetens nationella riktlinjer, vilket handlar om vårdåtgärder som inte har önskad effekt eller till och med är skadliga. En ny utvärdering från myndigheten visade att vissa regioner arbetar strukturerat med utfasning av icke-göra åtgärder. Samtidigt framkom att det har varit svårt att fasa ut alla icke-göra åtgärder inom flera områden. Det innebär att vård som både är onödig och skadlig ges ändå, trots att det strider mot rekommendationerna i de nationella riktlinjerna.

Utvärderingen kommer till slutsatsen att knappt hälften av regionerna har gjort uppföljningar och utvärderingar för att se om utfasningsinsatser på olika områden har haft önskade effekter. De konstaterar också att det inom flera områden, där det finns nationella riktlinjer, inte finns tillgängliga registerdata.

För att samla in information till utvärderingen har Socialstyrelsen genomfört enkätundersökningar till tre olika mottagare: regionledningar, nationella programområden och verksamheter. Östergötlands regionledning var en av få regioner som valde att inte besvara enkäten.

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt regionråd:

- Hur mycket följer Region Östergötland Socialstyrelsens nationella riktlinjer om vård som inte bör erbjudas?
- Har Region Östergötland en tillfredsställande uppföljning och utvärdering av vård som bör fasas ut enligt Socialstyrelsens riktlinjer?
- Har Region Östergötland en registerdata för områden där det finns nationella riktlinjer?
- Anser du att Region Östergötland prioriterade rätt när vi valde att inte besvara enkäten från Socialstyrelsen?”

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 139

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer ett antal frågor med bakgrund i Socialstyrelsens rapport 'Vård som inte bör göras' vilken utgavs i december 2023. Interpellantens frågor besvaras nedan.

Hur mycket följer Region Östergötland Socialstyrelsens nationella om vård som inte bör erbjudas?

Någon samlad analys av detta finns inte, vilket också är anledningen till att myndigheten i sin rapport använt enkät till verksamheter för datainsamling. Enkäten har gått till ett stort antal verksamheter i Sverige, inklusive Region Östergötland, men svar per enhet redovisas inte i rapporten.

Ett fåtal rekommendationer i rapporten kan följas i nationella register. Av dessa utmärker sig Region Östergötland positivt i att ha lägst andel patienter i landet som inte vårdas på strokeenhet. Användningen av artroskopisk kirurgi i knä vid artros eller degenerativ sjukdom är också signifikant lägre än i riket.

När nya nationella riktlinjer publiceras gör verksamheterna i Region Östergötland, inom ramen för samverkan i Regionala programområden i Sydöstra sjukvårdsregionen, så kallad gapanalys, där även 'icke-göra'-rekommendationer ingår.

Den sammanfattade bilden från Medicinsk direktör är att de åtgärder som i Socialstyrelsens riktlinjer pekats ut som 'icke-göra' utförs i låg utsträckning i regionen och därutöver speglar endast en liten del av vård som inte bör utföras. Ett bredare angreppssätt på frågan om så kallad lågvärdevård behöver antas. Det kan noteras att Socialstyrelsen efter aktuell rapport fått ett regeringsuppdrag att stödja regionerna i utmönstring av vårdåtgärder som saknar nytta. Planering av genomförande av detta uppdrag pågår i samverkan mellan myndigheten och regionerna. Region Östergötland deltar i och följer arbetet. Ett flertal andra initiativ pågår också i regionen. Lokalt arbete med Kloka kliniska val enligt Svenska läkaresällskapets metodik och regionövergripande angreppssätt för kloka diagnostiska val kan nämnas, liksom arbete för antibiotikasmarta sjukhus och läkemedelskommitténs arbete för ökad kostnadseffektivitet.

Har Region Östergötland en tillfredsställande uppföljning och utvärdering av vård som bör fasas ut enligt Socialstyrelsens riktlinjer?

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 139

Någon samlad uppföljning eller utvärdering med denna inriktning finns som tidigare nämnts inte. Socialstyrelsens rapport har däremot kommunicerats till hälso- och sjukvårdens verksamheter och bidragit som verktyg i flera möten om hur regionen kan arbeta för att minska den vård som inte ger tydlig nytta och stödja Kloka kliniska val.

Har Region Östergötland registerdata för områden där det finns nationella riktlinjer?

Ett fåtal av dessa åtgärder kan, som kommenterats ovan, följas i nationella hälsodataregister eller nationella kvalitetsregister. Sannolikt kan ett ytterligare antal kunna följas i regionens egna datalager, dock inte alla. Någon samlad uppföljningsrapport finns heller inte.

Anser du att Region Östergötland prioriterade rätt när vi valde att inte besvara enkäten från Socialstyrelsen?

Den enkät som vände sig till regionledningar hanterades av produktionsenheten för Hälso- och sjukvård som valde att avstå från att svara med hänvisning till ansträngt läge i vården som inte möjliggjorde välgrundade svar på de frågor som ingick.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 140

Interpellation När ska
omställningen till Nära
vård blir verklighet i
Region Östergötland

RÖ 2024/8759

§ 140

Regionfullmäktige medger att Kerstin Sjöberg (C) får ställa följande interpellation:

”För att vårdens resurser ska kunna möta medborgarnas behov behöver omställningen till Nära vård genomföras. För mer av samordning, förebyggande och personcentrering har primärvården en nyckelroll. För att primärvården ska kunna ha möjligheten att leva upp till att vara navet i sjukvårdssystemet behöver en större andel av vårdens resurser finnas i primärvården. Under många år har primärvårdens andel av vårbudgeten legat kvar på 18 procent, trots ökade uppdrag. Det är inte rimligt.

I treårsbudget för 2025–2027 står att ’Omställningen till en mer nära vård kommer stärka tillgängligheten till vård. Kontinuitet ger ett bättre omhändertagande och skapar förutsättningar för en ökad tillgänglighet. Därför behöver primärvården ha god kapacitet och attraktiviteten att arbeta inom primärvården behöver öka. Inriktningen är att antalet listade per distriktsläkare ska minska.’ (Treårsbudget 2025–2027, s 16).

Jag kan hålla med om dessa meningar. För att denna ambition ska vara trovärdig behöver dock andelen av vårbudgeten öka från nuvarande 18 procent. Styrande M, KD, L med stöd av SD har hittills inte visat hur denna omställning till Nära vård ska resurssättas.

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt regionråd:

Hur ser planen ut för att resurssätta primärvården för att på riktigt kunna vara navet i den nära vården?”

Annicki Oscarsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer en fråga kopplat till resurssättningen av primärvården i relation till arbetet med Nära vård. Frågan besvaras nedan.

Vi är överens om att primärvården har en mycket viktig roll i arbetet med omställningen till Nära vård, då arbetet med Nära vård är avgörande för att klara framtidens utmaningar. Samtidigt är det viktigt att lyfta komplexiteten i att primärvård även inrymmer kommunernas hälso- och sjukvård, där god samverkan mellan regionen och kommunerna är avgörande. Lika stor betydelse har samverkan internt i Region Östergötland där primärvård, specialistvård och sjukhusvård behöver arbeta närmare varandra för att skapa

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 140

en mer sammanhängande vårdkedja för patienterna. Här pågår redan ett omfattande arbete i Region Östergötland och ambitionen är att så ska ske även framöver. Det är också viktigt att ta i beaktande den tuffa ekonomiska situation och den omställning som Region Östergötland just nu befinner sig i och hur detta påverkar de politiska uppdragens tidsplan, men inte uppdragens intentioner. Omställningen till Nära vård är inte ett mål utan ett verktyg för en bättre och mer integrerad vård för östgötarna. Det är ett långsiktigt arbete och fortsatt en prioriterad fråga för Östgötasamverkan. Den länsgemensamma målbilden för Nära vård tar sikte på 2030. Många initiativ har genomförts, pågår eller planeras för, men än återstår mycket för att få till en verklig omställning i hela systemet så att primärvården blir navet. Resursförstärkning till primärvården är en förutsättning.

Hur ser planen ut för att resurssätta primärvården för att på riktigt kunna vara navet i den nära vården?

I Östgötasamverkans treårsbudget för 2024 finns uppdraget: *Genomföra en successiv omfördelning av ekonomiska resurser till primärvården så att vårdcentralerna fullt ut kan fullfölja sina uppdrag avseende helhetssyn, kontinuitet och patientansvar.*

I tre års budget för 2025 finns följande uppdrag till HSN: *Fortsätta utveckla och förtydliga uppdrag och ersättningar till hälso- och sjukvården samt arbetet med omfördelning och prioriteringsprocess.*

Syftet med uppdraget är att fortsätta utveckla och förtydliga prioriteringsprocessen, utformningen av uppdrag samt ersättningssystem till hälso- och sjukvården i syfte att möjliggöra och ge drivkrafter för tillgänglighet, kvalitet, sammanhållen vård (Nära vård), forskning och långsiktig kompetensförsörjning med primärvården som nav.

Till det kommer också den fortsatta satsningen på ST-läkare som är så viktigt för kontinuitet och kvalitet i primärvården. Satsningen på ST-läkare i allmänmedicin har utökats med 15 mkr varje år sedan 2023 och planen är att fortsätta öka i samma takt.

Ett annat uppdrag till HSN är *Utarbeta en definition och finansieringsmodell för närsjukvårdsplatser*. Det är en del av planen i att arbeta vidare med och resurssätta samverkan mellan regionens och kommunernas primärvård, där vi får stora vinster för våra medborgare och patienter, framför allt för de multisjuka sköra äldre. Där kan personer som inte kräver akutsjukhusets alla resurser vårdas närmare hemmet.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 140

Några andra initiativ från Region Östergötlands verksamheter:

- Produktionsenheterna inom hälso- och sjukvården har initierat ett arbete som syftar till stärkt kontinuitet och förbättrad samverkan mellan primärvård och specialistvård, exempelvis genom skapande av tydliga, kända och snabba kontaktvägar mellan specialistvård och primärvård.
- Arbete pågår med översyn av vårdutbud och lokalisering av den regiondrivna primärvården. Målet med översynen är att ta fram en långsiktig plan för de regiondrivna vårdcentralernas vårdutbud och lokalisering och ett planeringsunderlag för kommande investeringsbehov.
- Ökat användande och utvecklande av digitala tjänster pågår kontinuerligt. Exempelvis genom olika program inom stöd- och behandlingsportalen, egenmonitorering och webtidböcker. Region Östergötland ingår också i arbetet med sammanhållen planering på 1177.se som hålls samman av Inera. Det långsiktiga målet är en samlad överblick av information på från både region och kommun, tillgänglig för både invånare och medarbetare.

Visst skulle vi vilja att förflyttningen mot Nära vård går ännu snabbare och det handlar inte bara om resurser utan också om en kulturförflyttning, att implementera förhållningssättet fokus på person och inte organisation, vilket tar tid. Vi måste resurssätta och skapa förutsättningar för arbetet framåt även i tuffa ekonomiska tider. I tider av kris är det inte ovanligt att det föds nya innovativa idéer som faktiskt kan snabba på omställningen.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Anders Lindh (V), Trine Platou (C), Fredrik Sjöstrand (M) och Julie Tran (C) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 141

Interpellation
Folkbildningens roll i
Region Östergötland

RÖ 2024/8779

§ 141

Regionfullmäktige medger att Eva Andersson (S) får ställa följande interpellation:

”Folkbildning har spelat en avgörande roll i Sveriges historia, inte bara för att höja kunskapsnivån utan även för att främja demokratisk utveckling och stärka samhället. Från arbetarrörelsens studiecirkel till dagens folkhögskolor har folkbildning varit en nyckel till personlig utveckling, självständigt tänkande och deltagande i samhällslivet. Det har gett människor möjligheten att själva forma sina liv och bidra till en starkare demokrati genom aktivt medborgarskap.

Politiskt har det länge funnits en bred samsyn kring folkbildningens betydelse, oavsett partifärg. Genom decennierna har både höger och vänster sett folkbildning som ett sätt att inkludera fler i det demokratiska samtalet och skapa förutsättningar för jämlikhet och delaktighet. Genom tillgängliga utbildningar och kulturaktiviteter har folkbildningen gjort det möjligt för människor att växa, inte bara individuellt utan också tillsammans, vilket har bidragit till ett mer sammanhållet och solidariskt samhälle.

Idag, i en tid av stora samhällsförändringar, fortsätter ännu så länge folkbildningen vara en vital kraft för att främja kritiskt tänkande och stärka demokratin. Det som skiljer folkbildning från traditionellt utbildningssystem är den fria rollen och det frivilliga deltagandet. Det är viktigt att värna det fria och frivilliga och på så sätt bibehålla folkbildningens särart. Men folkbildning kan vi öka jämlikheten och minska utbildningsklyftor. Vi kan ge människor obegränsat med chanser att utvecklas och lära nytt.

I Östergötland finns det ett viktigt blodomlopp där folkbildningen tar sig långt ut på landsbygden via kapillärer som består av en aldrig sinande ström av bildning. Folkhögskolor och studieförbund fortsätter bidra till att Sverige inte blir ett tystare land. Frågan är om det kommer fortsätta på det viset när vi har en regering som satt regional folkbildning på en rejäl svältkur.

Idag bidrar folkbildningen till Östergötlands kompetensförsörjning. Folkhögskolornas snabbfotade möjligheter att yrkesutbilda människor är en viktig pusselbit. Vi socialdemokrater känner en stark oro för att kompetensförsörjningen i Östergötland kommer bli sämre om folkhögskolorna inte längre kan ta samma ansvar som tidigare. Idag finns det en god samverkan mellan näringsliv, regionen och de olika

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 141

utbildningsformer vi har. Det är angeläget för alla inblandade parter att symbiosen fortsätter fungera.

Att inskränka folkhögskolornas och studieförbundens möjligheter att erbjuda folkbildning är alltså en direkt attack mot att människor ska bli kunniga, tänka kritiskt och självständigt samt vara en aktiv del i samhällsbygget. I socialdemokraternas budget i Östergötland har vi avsatt en miljon för att stärka och utveckla folkbildningen. I den budget som M, KD, L och SD lagt tillsammans håller man undan över 400 000 som skulle kunnat gå ut till de östgötska folkhögskolorna. Bidragen som går att fördela ut till studieförbunden minskar varje år.

För en tid sedan skickades den stora folkbildningsutredningen (SOU 2024:42) ut på remiss. Nu har alla chansen att tycka till om den så viktiga folkbildningen. Region Östergötlands politiska styre har valt att inte vara med och påverka framtidens folkbildning genom att inte lämna svar.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt regionråd:

Av vilken anledning väljer styret att inte svara på remissen rörande folkbildningsutredningen och på så sätt vara med och påverka framtidens folkbildning?

Hur ser styret på möjligheterna att utveckla och stärka folkbildningen regionalt i Östergötland?

Har styret planer för att göra förändringar i de system som Östergötland har för att fördela medel till folkbildning?

Är styret beredda att försvara modellen med fri och frivillig folkbildning?"

Per Larsson (KD) besvarar interpellationen med följande:

"Interpellanten ställer frågor kring remissen om folkbildningsutredningen, hur styret ser på framtiden för den regionala folkbildningen, möjligheten att utveckla och stärka den, förändringar i finansieringssystemet samt styrets inställning till den fria och frivilliga folkbildningen.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 141

Av vilken anledning väljer styret att inte svara på remissen rörande folkbildningsutredningen och på så sätt vara med och påverka framtidens folkbildning?

Inledningsvis valde vi att inte svara på remissen eftersom Region Östergötland inte var en av de utsedda remissinstanserna. När det däremot blev klart att Lunnevals folkhögskola, var remissinstans, blev det självklart för oss att besvara remissen. Då Regionutvecklingsnämnden (RUN) är tillika folkhögskolestyrelse. Vi kommer därför att skicka in vårt remissvar och på så sätt bidra aktivt till att påverka och forma framtidens folkbildning.

Hur ser styret på möjligheterna att utveckla och stärka folkbildningen regionalt i Östergötland?

Vi har en väl utvecklad samverkan med folkbildningsaktörer i Östergötland. Genom samarbetet med Bildningsförbundet Östergötland och andra aktörer inom folkbildningen arbetar vi aktivt för att fortsätta stärka och utveckla denna sektor. Folkbildningen spelar en viktig roll för att främja delaktighet och kompetensutveckling i hela regionen. Vi ser stora möjligheter att fortsätta bygga vidare på det arbete som redan görs och säkerställa att folkbildningen även framöver kan vara en stark kraft för jämlikhet och medborgarinflytande.

Har styret planer för att göra förändringar i de system som Östergötland har för att fördela medel till folkbildning?

Nej, det finns inga planer på att förändra de system som idag används för att fördela medel till folkbildningen i Östergötland. Vi bedömer att de nuvarande strukturerna fungerar väl och bidrar till en rättvis och effektiv fördelning av resurser. Vi ser därför ingen anledning att göra några förändringar i detta avseende.

Är styret beredda att försvara modellen med fri och frivillig folkbildning?

Ja, vi är fullt beredda att försvara modellen med fri och frivillig folkbildning. Vi ser denna modell som en grundbult i folkbildningen och anser att den bidrar till en öppen och tillgänglig verksamhet som gynnar alla, oavsett bakgrund eller förutsättningar. Inga neddragningar har gjorts eller aviserats i vår budget eller vårt strategiprogram när det gäller folkbildningen. I januari 2024 beslutade Regionutvecklingsnämnden (RUN) i bred politisk enighet om nytt verksamhetsuppdrag för den regionala folkbildningsverksamheten, efter uppdragsdialog med Bildningsförbundet Östergötland.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 141

Inlägg

Även Linda Sundregård (MP) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 142

Interpellation
Äldremottagningar vid
alla vårdcentraler 2024

RÖ 2024/8860

§ 142

Regionfullmäktige medger att Torbjörn Holmqvist (S) får ställa följande interpellation:

”Förra mandatperioden var en viktig fråga för oss som då styrde, att införa särskilt mottagande för äldre med komplexa vårdbehov, så kallade äldremottagningar, på alla vårdcentraler i Östergötland. Vi tillförde resurser och beslut togs att det skulle vara obligatoriskt för alla vårdcentraler att införa ett mottagande som specifikt är riktat till äldre. Äldremottagningar spelar en viktig roll i det samordnade mottagandet för äldre patienter med en många gånger komplex sjukdomsbild. Det blir enkelt för patienten med en samordnad och sömlös vård.

I det avtal som finns med vårdcentralerna för 2024 finns det ett uppdrag att ha ´ett särskilt mottagande för äldre personer och personer med komplexa vårdbehov`, så kallade äldremottagningar.

Leverantören ska kontinuerligt identifiera de personer i sin listade befolkning som är i behov av ett särskilt mottagande. Vidare ska leverantören tillhandahålla ett strukturerat, sammanhållet och proaktivt omhändertagande av personer med ett ökat vårdbehov på grund av ålder och/eller komplex sjukdomsbild. Förekomst av våld i nära relationer ska särskilt uppmärksammas.

Vårdcentralen ska:

- Erbjuder ett särskilt mottagande för denna grupp med ökad tillgänglighet genom bland annat eget telefonnummer utan knappval med telefonid, minst en timma per dag.
- Erbjuder dessa personer hög kontinuitet med fast läkarkontakt och fast vårdkontakt i en miljö anpassad till patientgruppens behov.
- Erbjuder individuellt anpassad information, behandling inklusive läkemedelsbehandling, rehabilitering och stödja personerna i egenvård och med hälsofrämjande insatser. Läkemedelsgenomgångar ska utföras där munhälsan också beaktas.
- Eftersträva att erbjuda ett teambaserat omhändertagande.
- Upprätta en vårdplan i samråd med personen och andra vårdgivare.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 142

- Aktivt samverka med kommunernas hälso-och sjukvård i hemmet för en ökad trygghet för patienten erbjuda hembesök vid behov.

Detta är med andra ord de krav som ställs på leverantör av primärvård under 2024.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

- Finns det Äldremottagningar på alla vårdcentraler?
- Erbjuder mottagningarna våra medborgare alla de åtagande som fastställs ovan?
- Finns det i dag brister på våra äldremottagningar? Och om det gör det, vilka krav ställs mot de vårdcentraler som har brister och således inte uppfyller kraven?
- Äldremottagningar har stora fördelar för patienterna redan idag men hur skulle de kunna utvecklas för att ytterligare uppfylla behov anpassade för just äldre?
- Hur möter äldremottagningar medborgare med informations- och kommunikationssvårigheter?”

Fredrik Sjöstrand (M) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer ett antal frågor kopplat till äldremottagningar. Frågorna besvaras nedan.

Finns det äldremottagningar på alla vårdcentraler?

Sedan 2021 har det varit ett krav att varje vårdcentral ska ha etablerat en särskild mottagning för sköra, äldre patienter. Auktorisationsuppföljningen av verksamhetsår 2021, 2022 och 2023 gällande äldremottagning redovisas nedan:

	Fullt etablerad äldremottagning	Delvis etablerad äldremottagning	Ingen äldremottagning
2021	30	11	3
2022	34	8	3
2023	36	6	4

De som ej har etablerat äldremottagning 2023 har främst angett bemanningsbrist som orsak till detta, men målsättningen är att ha äldremottagning i drift under 2024. De fyra vårdcentraler som inte hade

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 142

äldremottagning vid uppföljningen av 2023 års verksamhet var VC Skäggetorp, VC Ryd, VC Vadstena och VC Ljungsbro.

Antalet anslutna patienter skiljer sig mellan de olika vårdcentralerna och kan bland annat vara beroende av befolkningsstrukturen eller hur länge verksamheten har varit etablerad.

Erbjuder mottagningarna våra medborgare alla de åtaganden som fastställs ovan?**Finns det idag brister på våra äldremottagningar? Och om det gör det, vilka krav ställs mot de vårdcentraler som har brister och således inte uppfyller kraven?**

De vårdcentraler som har en fullt etablerad äldremottagning erbjuder de åtaganden som ingår i specifikationen. År 2023 var det framför allt daglig avsatt tid i telefon som inte uppfylldes för de vårdcentraler som har delvis etablerad äldremottagning. Förklaring till detta är antingen att vårdcentralen har så god tillgänglighet i telefon att det inte anses behövas, eller att kapaciteten av sjuksköterskor inte räcker till. Vid brister påtalas detta vid uppföljningsdialog och följs därefter upp på nytt.

Äldremottagningar har stora fördelar för patienterna redan idag, men hur skulle de kunna utvecklas för att ytterligare uppfylla behov anpassade för just äldre?

Verksamheten ser att den viktigaste åtgärden för att öka effekten av äldremottagningarna är att öka volymen i verksamheterna och öka samverkan med kommunerna. I en fortsatt utveckling framåt ser verksamheten dessa möjligheter:

- Förstärka rollen för den fasta vårdkontakten
- Öka samverkan internt med tex rehaborganisationen, dietistfunktionen och samtalsbehandlare
- Öka samverkan externt med till exempel SVOP (sammanhållen vård och omsorgsplanering), kommunens hälsa- och sjukvård. Viktigt framför allt för de patienter som är i gränslandet mellan hemsjukvård och andra kommunala insatser.

Hur möter äldremottagningar medborgare med informations- och kommunikationssvårigheter?

Äldremottagningen är en uppsökande verksamhet där vårdcentralen kallar patienten utifrån dennes behov. Informationen som ges är behovsanpassad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 142

En ansluten patient har direktnummer till äldremottagningen. Vid PASTEL¹-bedömningen görs en plan för patienten utifrån dennes specifika behov.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Monika Broman (L) och David Ergül (S) gör inlägg.

¹ PASTEL (Primary care ASsessment tool for elderly) är ett särskilt bedömningsstöd utformat för äldre och som inkluderar skattning av skörhetsgraden hos individen.

För mer information: <https://vardgivare.regionostergotland.se/vgw/kunskapsstod/aldres-halsa-och-palliativ-varld/aldres-halsa-i-primarvarden>

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 143

§ 143

Interpellation Ska Region Östergötland inte vara ett föredöme längre?

Regionfullmäktige medger att Jessica Eek (V) får ställa följande interpellation:

RÖ 2024/8892

”2019 antog regionfullmäktige under stor enighet regionens funktionshinderpolitiska program ’Delaktighet och tillgänglighet för alla’. Det är ett viktigt dokument som syftade till att tydliggöra regionens viktiga roll i arbetet för att ge alla människor så goda livsmöjligheter som möjligt.

Programmet har förvisso slutat att gälla men dess inriktning borde ändå vara en rimlig utgångspunkt för regionens arbete med funktionshinderfrågor.

I programmet beskrivs regionens alla viktiga roller när det gäller att bidra till att personer med funktionshinder ska kunna leva så goda liv som möjligt. Men det beskrivs också hur regionen som samhällsaktör ska agera inom en rad områden.

Bland annat slår programmet fast att:

Region Östergötland vill vara föregångare i att stärka personer med funktionsnedsättning i deras möjligheter att delta på arbetsmarknaden. Region Östergötland ska som organisation, samverka med olika aktörer så som näringsliv och offentlig verksamhet för att förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få och behålla arbete.

I samband med att beslut om nedläggning av ledsagarservice vid US i Linköping uttalade sig regionrådet Andreas Westö i Sveriges radios program Klarspråk. Han angav då att ledsagarservice enbart var en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och att det inte var någonting som regionen skulle ägna sig åt.

Detta är ett uttalande som i sig rymmer mycket problematik och kraftigt förminskar den arbetsinsats som de som jobbat inom ledsagarservice gjort under de år som verksamheten varit. Men det är också ett uttalande som går i rakt motsatt riktning mot det som slogs fast i regionens funktionshinderpolitiska program.

Med anledning av detta vill jag fråga ansvarigt regionråd följande frågor:

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 143

- Har regionen beslutat sig för att inte längre vara en föregångare på arbetsmarknaden när det gäller att stärka personer med funktionsnedsättning i deras möjligheter att delta på arbetsmarknaden?
- Anser den styrande koalitionen att Region Östergötland har ett ansvar för att det finns en arbetsmarknad även för personer med funktionshinder?
- Anser den styrande koalitionen att arbetet som utförts inom ramen för ledsagarservice saknar värde och enbart har varit att betrakta som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd?”

Andreas Westöö (L) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer ett antal frågor kopplat till regionstyrelsens beslut i september 2024 att inte ingå en ny överenskommelse med Funktionsrätt Östergötland.

- *Har regionen beslutat sig för att inte längre vara en föregångare på arbetsmarknaden när det gäller att stärka personer med funktionsnedsättning i deras möjligheter att delta på arbetsmarknaden?*
- *Anser den styrande koalitionen att Region Östergötland har ett ansvar för att det finns en arbetsmarknad även för personer med funktionshinder*
- *Anser den styrande koalitionen att arbetet som utförts inom ramen för ledsagarservice saknar värde och enbart har varit att betrakta som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd?*

Ledsagarservice har till sin konstruktion varit en arbetsmarknadsåtgärd inom ramen för ett avtal med Funktionsrätt Sverige. Gruppen har genom sin roll som ledsagare på US bidragit till värdefull och uppskattad patientnytta. Vi har tidigare varje gång lyckats hitta en lösning för Ledsagarservice, men i den nuvarande ekonomiskt kärva situationen i Region Östergötland slimmas administrationen och en ny lösning har tyvärr inte gått att få fram.

Bakgrunden till Regionstyrelsens ärende och beslut, att inte förlänga avtalet, har sin grund i en utredning som gjorts som visar på att det inte finns någon extern finansör för denna tjänst. Då Region Östergötland inte har ett arbetsmarknadspolitiskt uppdrag saknas incitamenten för en långsiktig lösning för verksamheten i sin nuvarande form. Förändringen hänger inte

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 143

ihop med varslet och uppsägningar inom hälso- och sjukvården. Däremot har Region Östergötlands allmänt tuffa ekonomiska situation betydelse för beslutet, särskilt eftersom det redan finns andra alternativ för patienter som behöver själva ledsagningsbehovet.

Röda Korset har en frivilligverksamhet som bemannar Södra entrén vid US samt O-huset under dagtid på vardagar, med uppdraget att hänvisa patienter och till viss del ledsaga dem. Därutöver finns Inre logistik – transport som är Region Östergötlands egen tjänst som bland annat kan utföra ledsagningar vid behov. Dessutom avsätter vårdinrättningen i vissa fall själva personal för att hämta och lämna patienter. Rätten till ledsagning utgår från respektive huvudmans uppdrag och ansvar enligt LSS och socialtjänstlagen. I de fall ansvaret ligger på regionen har Region Östergötland alltså flera olika alternativ.

Ledsagarservice startade 2017 med medel från Arvsfonden, Samordningsförbundet Centrala samt nuvarande finansierar Region Östergötland, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan. Under åren har Arvsfonden och Samordningsförbundet dragit sig ur samarbetet och stödet från Arbetsförmedlingen har succesivt minskat. Vi har hela tiden sett Ledsagarservice som en arbetsmarknadspolitisk win-win-lösning för patienterna på US, men den bygger på samverkan som idag tyvärr inte står till vårt förfogande.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Niklas Nåbo (S), Margareta Fransson (MP), Tobias Holmberg (V) och Roland Sjö Dahl (C) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 144

§ 144

Interpellation Hur går det
med jämställdhetsarbetet
inom vården?

RÖ 2024/8893

Regionfullmäktige medger att Catarina Engström (MP) får ställa följande
interpellation:

”Inom sjukvård finns skillnader i hur män och kvinnor bemöts, exempelvis diagnos och behandling av hjärtsjukdom och psykiska sjukdomar. Historiskt sett har den manliga kroppen varit norm inom medicinsk forskning, vilket lett till att kvinnors hälsobehov ofta har blivit marginaliserade. Sjukdomar som främst drabbar kvinnor, som endometrios, får lägre prioritet och forskningsresurser jämfört med exempelvis prostatacancer. Trots ansträngningar genom åren att komma till rätta med problematiken kvarstår detta som en stor utmaning för vården.

Under Miljöpartiets tid i styret implementerades Agenda 2030 med mål 5 Jämställdhet, infördes jämställdhetsintegrerad budget, CEMR deklARATIONEN skrevs under och vi deltog i SKR:s modellkonceptet för jämställdhet. Nuvarande styre inledde sin mandatperiod med att tydligt markera att jämställdhetsfrågorna inte var så viktiga och hösten 2023 pausades de för en jämställdhetsintegrerad budget så viktiga jämställdhetsanalyserna ute i verksamheterna.

Mot bakgrund av detta vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

- Hur ser du på jämställdhetsarbetet inom vården?
- Vad är status för jämställdhetsarbetet idag – vilket, om något, arbete pågår?
- Hur ser du på jämställdhetsarbetet kopplat till styrande dokument som Hållbarhetsprogrammet, Agenda 2030, CEMR?
- Hur ser framtiden ut för jämställdhetsanalyserna som ”pausades” för ett år sedan?”

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer frågor kring hur ansvarigt Regionråd ser på jämställdhetsarbetet inom vården, hur jämställdhetsarbetet inom vården bedrivs och utvecklas, vad den nuvarande statusen för detta arbete är, hur det relaterar till styrande dokument som Hållbarhetsprogrammet, Agenda 2030 och CEMR, samt vad framtiden ser ut för de jämställdhetsanalyser som pausades för ett år sedan.

-Hur ser du på jämställdhetsarbetet inom vården?

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 144

Regionen är en viktig aktör för att främja hälsa, förebygga och behandla ohälsa. För att nå en ökad jämlikhet och jämställdhet i hälsa behöver regionens insatser bidra till bättre hälsa för hela befolkningen men också anpassas för att nå de grupper i befolkningen som har störst behov. Folkhälsan ska vara så god som möjligt, men också jämlikt fördelad mellan könen och olika grupper i samhället. En god och jämlik hälsa i befolkningen är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling, människors välbefinnande och minskar på sikt kostnaderna för hälso- och sjukvård och ger därmed också positiva effekter för miljön. Det behövs förutsättningar och verktyg för att stödja arbetet med en jämlik och jämställd vård.

- Vad är status för jämställdhetsarbetet idag – vilket, om något, arbete pågår?

Ingen av produktionsenheterna har någon inriktning eller aktivitet kopplat till jämställdhet i verksamhetsplanerna för 2024 och preliminärt inte heller för 2025. Däremot har samtliga vårdande produktionsenheter inriktningar och/eller aktiviteter kopplade till jämlikhet. Jämlikhet är ett vidare perspektiv, där jämställdhet mellan kön kan ingå som en av flera faktorer, ex socioekonomi, geografi, ålder, sexualitet och etnicitet.

Många verksamheter arbetar aktivt med kloka kliniska val där jämlik, effektiv och rätt vård är målet.

- Hur ser du på jämställdhetsarbetet kopplat till styrande dokument som Hållbarhetsprogrammet, Agenda 2030, CEMR?

Hållbarhetsprogrammet, Agenda 2030 och CEMR, ram för hur regionen kan arbeta med jämlikhet och jämställdhet på ett strukturerat sätt, och de tydliggör vikten av att säkerställa att vården inte bara är tillgänglig för alla utan också rättvist fördelad. Men det viktigaste är att jämställdhetsfrågor och jämlikhetsfrågor finns med i den ordinarie styrningen och ledningen och ingår som en naturlig del av det dagliga arbetet, det ska inte ses som något separat.

- Hur ser framtiden ut för jämställdhetsanalyserna som "pausades" för ett år sedan?

Grunden till jämställdhetsanalyserna är ett beslut i regionstyrelsen 2018 om att arbeta med jämställdhetsintegrerad budget, där metodiken för detta blev jämställdhetsanalyser.

Under 2024 beslutade regionstyrelsen i sin årsplan att arbetet med jämställdhetsanalyser skulle pausas och att arbetssättet skulle utvärderas. Erfarenheter med arbetssättet har varit att analyserna har gjorts

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 144

verksamhetsnära där kunskapen finns och som är avgörande för att kunna tolka och analysera vad statistiken visar. Det är även i verksamheterna som förändringar kan genomföras för att förbättra eventuell ojämställdhet. Arbetssättet har dock införts under en tid där verksamheten varit mycket pressad kopplat till bland annat pandemi, tillgänglighets- och vårdplatsutmaningar samt ekonomisk obalans. Det har medfört utmaningar för verksamheten att kunna prioritera arbetet.

Parallellt har Region Östergötland deltagit i SKR:s Modellkoncept för jämställdhet. Genom arbetet har kompetens och metoder utvecklats i regionen för hur jämställdhet kan analyseras och främjas på olika nivåer i organisationen.

På regionstyrelsen i höst kommer ett ärende för beslut som hanterar principer och arbetssätt som ska ersätta nuvarande jämställdhetsanalyser, i syfte att tydligare integrerar jämställdhetsperspektivet i den ordinarie styrningen och uppföljningen.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Lena Käcker Johansson (KD) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 145

Interpellation angående
opioidanvändning och
missbruk i Region
Östergötland

RÖ 2024/8894

§ 145

Regionfullmäktige medger att Kaisa Karro (S) får ställa följande interpellation:

”I USA pågår en opioidkris, till stor del på grund av att det mycket beroendeframkallande läkemedlet oxykodon marknadsfördes aggressivt och skrevs ut lättvindigt till patienter med lättare smärttillstånd. Sverige är inte USA men även i Sverige har en ökning av dödsfall relaterade till drogen skett mellan åren 2006-2018. Läkemedlet tramadol är ett annat exempel på en opioid som också har varit orsaken till flertalet dödsfall i Sverige.

Under de senaste åren har användningen av opioider, både legalt och illegalt, lett till en kraftig ökning av dödsfall i Sverige. Enligt studien 'Den svenska opioidkrisen' ¹ har förgiftningsdödsfall kopplade till opioider kraftigt ökat och en stor del av dessa dödsfall kan härledas till läkemedel förskrivna inom vården. Även när det gäller suicid har det skett en ökning av smärtlindrande preparat och då främst i form av just Tramadol och Oxikodon²

Enligt SKR:s Kunskapsunderlag 'Läget i välfärden' så dör 50.4 personer per 100 000 invånare till följd av opioidmissbruk i Sverige jämfört med OECD-snittet på 29,7. Det är en helt oacceptabelt hög siffra.

Det är av stor vikt att vi i regionen arbetar proaktivt för att förhindra att fler liv går till spillo på grund av opioidmissbruk och dödsfall.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt regionråd:

- 1. Hur ser förskrivningen av opioider ut i Region Östergötland?**
Hur har förskrivningen utvecklats de senaste åren, och vilka kontroller finns för att säkerställa att läkemedel innehållandes opioider inte missbrukas eller läcker ut till individer utanför vårdens behandlingar?
- 2. Vilka insatser för personer med opioidmissbruk genomförs i regionen?**

¹ <https://arenaide.se/wp-content/uploads/sites/2/2023/01/fugelstad-den-svenska-opioidkrisen-20230109.pdf>

² Dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar En statistiksammanställning, www.socialstyrelsen.se juni 2022

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 145

Hur arbetar Region Östergötland idag med behandling och stöd till personer som lider av opioidmissbruk, och vilka insatser görs för att minska antalet dödsfall?

3. **Är du som ansvarig för regionen nöjd med de insatser som görs?**
Anser du att de nuvarande åtgärderna är tillräckliga för att hantera opioidproblematiken i länet, eller finns det behov av ytterligare insatser och resurser?
4. **Hur kan regionen arbeta för att förebygga missbruk av opioider?**
Vilka strategier eller förebyggande åtgärder planeras eller kan införas för att minska risken för opioidmissbruk och relaterade dödsfall i länet?"

Fredrik Sjöstrand (M) besvarar interpellationen med följande:

"Interpellanten ställer frågor angående opioidanvändning och missbruk i Region Östergötland. Frågorna är angelägna, men också många och omfattande. Ett interpellationssvar begränsar hur detaljerat det går att djupa ner i en fråga av denna komplexa karaktär. Med det sagt följer nedan mina svar.

Hur ser förskrivningen av opioider ut i Region Östergötland?

Hur har förskrivningen utvecklats de senaste åren, och vilka kontroller finns för att säkerställa att läkemedel innehållandes opioider inte missbrukas eller läcker ut till individer utanför vårdens behandlingar?
Nedan tabell är hämtad från Region Östergötlands läkemedelsstatistik. Den visar information om både beställningar till regionens vårdenheter via rekvirering samt förskrivning till östgötar via recept.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 145

Uppgifterna rör läkemedelssubstanser i ATC-kod N02A³ med undergrupper.

År	Kronor recept	Kronor rekvisition	Kronor totalt	Antal DDD - recept	Antal DDD - rekvisiti on	Antal DDD - totalt
2019	22 291 336	2 747 540	25 038 877	1 872 506	111 785	1 984 291
2020	23 241 855	2 644 890	25 886 744	1 818 873	106 989	1 925 862
2021	21 848 600	2 521 674	24 370 274	1 697 631	99 267	1 796 897
2022	22 007 711	2 472 232	24 479 943	1 624 713	93 761	1 718 475
2023	20 454 827	2 207 285	22 662 112	1 537 460	85 751	1 623 211
2024 jan-jun	9 807 432	1 007 863	10 815 295	744 375	40 769	785 144

Not. DDD står för den av WHO fastställda genomsnittliga dygnsdosen då läkemedlet används av en vuxen vid det huvudsakliga symtomet, sjukdomstillståndet eller liknande för vilket läkemedlet används.

Socialstyrelsens statistikdatabas innehåller uppgifter om läkemedel som hämtats ut mot recept på apotek. Antalet patienter per 1 000 invånare i Östergötland som fått recept på opioider (ATC-kod N02A) har minskat från 71 till 55 patienter från åren 2006 till 2023. Motsvarande siffror för riket är något högre. Vidare kan en drastisk minskning ses i förskrivningen av tramadol, medan förskrivningen av oxikodon dock har ökat kraftigt under samma period.

Sammantaget tyder ovanstående på en något minskad total förskrivning av opioider i Östergötland, det gäller även läkemedel som rekvideras för att användas vid behandling av patienter på vårdenheter.

³ Opioider definierades som alla preparat med ATC-kod N02A.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 145

Statistik över förskrivna och expedierade recept kan erhållas via e-Hälsomyndigheten via *Min förskrivning*. Det innebär att verksamhetschefer har möjlighet att beställa förskrivningsrapporter för hela arbetsplatsen alternativt för enskilda förskrivare på arbetsplatsen och på så sätt kontrollera och följa upp förskrivningsmönster.

Det finns exempel på vårdverksamheter i regionen som nyttjar nationell patientöversikt (NPÖ) och därigenom kan ta del av läkemedelsförskrivningar från andra vårdverksamheter. Den kommande nationella läkemedelslistan (NLL) kan också komma att bidra till en mer fullständig bild över receptförskrivningar.

I patientjournalen ges förslag på ordinationer för vanligt förekommande läkemedelsbehandlingar. I dessa så kallade mallar finns möjlighet informera om exempelvis nedtrappning, lämplig förpackningsstorlek samt risk för tillvänjning.

Inom vårdverksamhet förvaras läkemedel oåtkomligt för obehöriga. Det finns riktlinjer som reglerar tillträde samt åtkomst. För narkotikaklassade läkemedel finns krav på att kontrollräkning utförs regelbundet samt att eventuella avvikelser följs upp.

**Vilka insatser för personer med opioidmissbruk genomförs i regionen?
Hur arbetar Region Östergötland idag med behandling och stöd till
personer som lider av opioidmissbruk, vilka insatser görs för att minska
antalet dödsfall?**

Behandlingsinsatser för *substansbrukssyndrom* där opioider är huvuddrog sker enligt stegivs modell:

- Inom primärvård stöd för nedtrappning.
- Inom specialistvård (personer med beroende och ofta samsjuklighet):
 - Bedömning av vårdbehov utifrån helhetsperspektiv
 - Samverkan med kommunernas behandlingsinsatser
 - Deltagande i LARO – läkemedelsassisterad rehabilitering vid opiat- och opioidberoende

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 145

Under de senaste åren har det skett en omfattande modernisering och utbyggnad av LARO-programmet (följer LARO-handboken som är ett nationellt kunskapsstöd).

- Fler patienter inkluderas och ökad jämlikhet i länet
- Moderna läkemedel används i högre grad, med injektioner i depåform förhindrar risk för läckage av läkemedel ur systemet
- Tydliga evidens finns för stora hälsoekonomiska vinster, inklusive lägre risk för förtida död
- Sprututbytesprogram förbättrar kroppslig hälsa med lägre risk för allvarliga infektioner
 - I dessa program finns tydligt uppdrag att motivera missbrukande personer att söka vård
- Spridning av Naloxon på bred front. Detta är en antidot vilket innebär ett enkelt läkemedel som kan ges om personer tar för höga doser opioider. Naloxon motverkar risken för andningsuppehåll och död och bör tillgängliggöras på många olika ställen.

Är du som ansvarig för regionen nöjd med de insatser som görs? Anser du att de nuvarande åtgärderna är tillräckliga för att hantera opioidproblematiken i länet, eller finns det behov av ytterligare insatser och resurser?

Det är oroande att tillgången till framför allt illegala opioider ökar och att det råder svag kunskap kring hur starkt beroendeframkallande dessa substanser är. Ökade insatser på olika nivåer i samhället är nödvändig. Kunskapen i hela hälso- och sjukvården behöver ökas för att förebygga och förhindra. På sikt kan man inte utesluta att det också behövs större insatser från den specialiserade beroendevården där det är ett högt inflöde. När samsjuklighetsutredningens betänkande blir verklighet finns en större möjlighet att arbeta med huvudmannaövergripande insatser.

Hur kan regionen arbeta för att förebygga missbruk av opioider? Vilka strategier eller förebyggande åtgärder planeras eller kan införas för att minska risken för opioidmissbruk och relaterade dödsfall i länet?

Kunskap om risker med förskrivning av legala opioider behöver ökas, såväl i primärvård som på t ex akutmottagningar, och en ökad uppföljning av dem som har fått dessa läkemedel. Det behövs också ökad kunskap och rådgivning kring hur patienterna ska hantera abstinenssymtom så att de kan trappa ner. Tidigare erfarenheter kring hur man har lyckats minska förskrivningen av t ex bensodiazepiner kan användas.

Justering

--	--

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

Christina Andersson

2024-10-09

§ 145

Exempel på förebyggande insatser är verksamheterna i Mini-Maria och Mini-Moa, där yngre personer erbjuds lågröskelvård med snabba och lättillgängliga insatser i samarbete med kommunerna.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 146

Interpellation Hur ser
arbetsgivaransvaret ut för
vårdanställda med
missbruk?

RÖ 2024/8895

§ 146

Regionfullmäktige medger att Julie Tran (C) får ställa följande interpellation:

”Östgöta Correspondenten (Corren) har i ett antal reportage uppmärksammat fall där vårdanställda med missbruk arbetat under påverkan, eller där det misstänks finnas en påverkan under arbetstid. Det finns exempel från Östergötland och från andra delar av landet. Det finns tydliga exempel på fall där patientsäkerheten riskeras som följd. För Centerpartiet är patientsäkerheten högt prioriterat.

Reportagen visar också på vikten av att ta sitt arbetsgivaransvar när medarbetare visar tecken på missbruk. Det är en personlig tragedi för berörd medarbetare men innebär även en patientsäker vård.

De senaste tre åren har drygt 160 läkare och sjuksköterskor blivit av med sin legitimation eller fått provotid på grund av ett missbruk, enligt Sveriges Radio. Det är ett problem som ökat över tid och mörkertalet tros vara stort eftersom det råder en stark tystnadskultur kring vårdpersonal som missbrukar. Det är av stor vikt att Region Östergötland har en arbetsmiljö och kultur som förebygger och tidigt stödjer medarbetare med risk för missbruk eller vid missbruk, då det är en del i att säkerställa att patienten är i trygga händer.

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt regionråd:

- Hur ser du på Region Östergötlands arbetsgivaransvar vid missbruk eller misstänkt missbruk bland medarbetare?
- Anser du att Region Östergötland brister i sitt arbetsgivaransvar när det gäller missbruk bland medarbetare?
- Hur ser du på nuvarande alkohol- och drogpolicy för Region Östergötland?
- Hur kan Region Östergötland säkerställa en patientsäker vård när vi vet att också vårdpersonal kan riskera att hamna i missbruk?
- Vilka åtgärder anser du att Region Östergötland bör införa med anledning av Corren-granskningen?”

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 146

Marie Morell (M) besvarar interpellationen med följande:

”Interpellanten ställer frågor kring hur arbetsgivaransvaret ser ut för vårdanställda med missbruk. Frågorna besvaras nedan, men först en kort bakgrund.

Arbetsgivaren har ett långtgående ansvar för att vidta de åtgärder som behövs för att förebygga att medarbetare utsätts för ohälsa och olycksfall i arbetet. Respektive chef ansvarar för att bedriva det förebyggande arbetet på arbetsplatsen och för att arbetsplatsen har rutiner för arbetsanpassning i enlighet med lag och föreskrift.

Missbruk hos en individ kan utöver personlig tragedi leda till både minskad produktivitet och förlorad arbetsförtjänst, så det är viktigt att vi som arbetsgivare ser tecknen och tar dessa på allvar.

- **Hur ser du på Region Östergötlands arbetsgivaransvar vid missbruk eller misstänkt missbruk bland medarbetare?**

Alkohol

Jag instämmer i interpellantens uppfattning att det är av stor vikt att Region Östergötland har en arbetsmiljö som förebygger och tidigt stödjer medarbetare med risk för alkoholmissbruk eller vid misstänkt eller konstaterat alkoholmissbruk. Vår nyligen antagna arbetsmiljöpolicy anger tydliga mål om att vi bland annat ska förebygga ohälsa genom att uppmärksamma och åtgärda tidiga signaler på ohälsa samt åtgärda ohälsa genom att stödja den som blir sjuk att så snabbt som möjligt kunna jobba igen.

Som arbetsgivare har vi ansvar när det gäller att hantera alkoholproblem på arbetsplatsen utifrån ett arbetsmiljöperspektiv och i vissa fall även arbetsrättsligt vid eventuell misshandelsamhet. Alkoholmissbruk kan under vissa omständigheter klassificeras som en sjukdom och i dessa fall har vi som arbetsgivare även ansvar för att utreda behov av arbetslivsinriktad rehabilitering.

Arbetsgivare har enligt arbetsmiljölagen en skyldighet att förebygga ohälsa och olycksfall på arbetsplatsen för att skapa en säker och hälsosam arbetsmiljö för alla anställda. Detta inkluderar att vara aktiv i att identifiera och agera vid tecken på alkoholproblem.

Arbetsgivare har enligt socialförsäkringsbalken en skyldighet att arbeta aktivt för att en anställd som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 146

ska kunna återgå till arbetet. Rehabiliteringsansvaret omfattar arbetsanpassning eller andra stödjande åtgärder som syftar till att underlätta återgången till arbetet.

Om alkoholmissbruk leder till upprepad misskötsel eller säkerhetsrisker trots att arbetsgivaren erbjudit stöd eller arbetslivsinriktad rehabilitering utan resultat, kan det bli aktuellt med arbetsrättsliga åtgärder.

Som arbetsgivare har vi ansvar att bedöma om en medarbetare är arbetsför eller inte. En alkoholpåverkad medarbetare ska inte vara kvar på arbetsplatsen.

Som stöd för chefer finns, förutom HR, expertresurser att anlita via företagshälsovården. Företagshälsovården kan anlitas av chef redan vid oro för tidiga signaler och de kan vidare genomföra kvalitetssäkrade utredningar för att bekräfta eller utesluta missbruksproblematik och skapa en tydlig plan framåt.

Droger¹

Icke-medicinsk användning och hantering av narkotikaklassade preparat är olagligt och hanteras därefter. Medarbetare som är eller misstänkt vara påverkad av olagliga substanser ska omedelbart tas ur tjänst.

Om medarbetaren anses ha grovt åsidosatt sina åtaganden gentemot arbetsgivaren kan hen bedömas ha brutit mot anställningsavtalet och kan komma att förlora sin anställning.

- **Anser du att Region Östergötland brister i sitt arbetsgivaransvar när det gäller missbruk bland medarbetare?**

Region Östergötland har ett tydligt ställningstagande när det gäller alkohol- och droganvändning och har nyligen genomfört att omfattande utbildning för chefer när det gäller misskötsamhet på arbetet.

Det står klart, utifrån Correns granskning, att det inte är en lätthanterlig fråga och att arbetsgivarens utgångspunkt måste vara att vi alltid kan bli bättre. Regionen är en stor arbetsgivare och ibland kan ett eventuellt missbruk vara svårt att fånga då de tidiga signalerna kan vara svårtydda.

¹ Med droger menas narkotika i bred mening (ex narkotika, narkotikaklassade läkemedel, dopingpreparat).

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 146

- **Hur ser du på nuvarande alkohol- och drogpolicy för Region Östergötland?**

I Region Östergötlands alkohol- och drogpolicy anges tydligt att påverkan eller bruk av alkohol eller droger inte är tillåtet under arbetstid, vilket är bra. Men utifrån att policyn senast reviderades 2010 finns behov av en översyn.

Det finns ingen lagstadgad skyldighet för arbetsgivare ha en alkohol- och drogpolicy men det finns flera fördelar med att upprätta en sådan. Bland annat utgör den ett viktigt verktyg för att förebygga alkohol- och drogproblem på arbetsplatsen och tydliggöra vilka regler och rutiner som gäller. I Region Östergötland har vi valt att ha en alkohol- och drogpolicy, bland annat för att visa att vi tar ett tydligt och aktivt ställningstagande mot alkohol och droger i arbetslivet.

- **Hur kan Region Östergötland säkerställa en patientsäker vård när vi vet att också vårdpersonal kan riskera att hamna i missbruk?**

Alkohol- och drogfria arbetsplatser är en förutsättning för att ge patienter en säker hälso- och sjukvård av god kvalitet.

Genom vår alkohol- och drogpolicy tydliggör vi chefers ansvar att förebygga och ingripa mot bruk eller missbruk av alkohol och droger på arbetsplatsen samt kollegors ansvar att agera om någon på arbetsplatsen misstänks vara påverkad eller missbruka alkohol eller droger.

Arbetet med alkohol- och drogfria arbetsplatser behöver ingå som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vi behöver också säkerställa att våra chefer ges regelbunden kunskapspåfyllnad.

- **Vilka åtgärder anser du att Region Östergötland bör införa med anledning av Corren-granskningen?**

Utöver behov av att se över alkohol- och drogpolicyn är det i dagsläget för tidigt att uttala sig om vilka ytterligare åtgärder som kan behövas.”

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Jörgen Rundgren (M) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 147

Interpellation Färdtjänst
för de i behov av fysisk
aktivitet

RÖ 2024/8896

§ 147

Regionfullmäktige medger att Jenny Elander Ek (C) får ställa följande interpellation:

”Förra året beslutade styret (M, KD, L med stöd av SD) att införa en begränsning av antalet resor för personer som åker kommunöverskridande färdtjänst. Begränsningen gällde resor som klassas som ’oväsentliga’. Resor till motion och träning klassas som oväsentliga.

I antagen och gällande regionalt trafikförsörjningsprogram står det att:

’Kollektivtrafikens främsta roll inom social hållbarhet handlar om dess bidrag till god tillgänglighet till arbetsmarknad, utbildning, service samt fritids- och kulturaktiviteter. Den sociala hållbarheten kan stärkas genom kollektivtrafikens bidrag till ett mer jämlikt transportsystem som kan medföra bättre levnadsvillkor, integration och ökad trygghet.’

För de som inte kan nyttja den allmänna kollektivtrafiken eller för de som på grund av funktionsnedsättning har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand, erbjuds särskild kollektivtrafik i form av bland annat färdtjänst. Att begränsa möjligheten till kommunöverskridande färdtjänst genom ett maxtak på 10 resor per månad för det som kallas ’oväsentlig resa’, och där motion och träning klassas som oväsentlig, kan tolkas som en minskning av den sociala hållbarheten.

I antagen idrottsplan finns en tydlig skrivning om att Region Östergötland avser jobba för bättre folkhälsa genom att särskilt stärka ’möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att vara aktiva inom idrottsrörelsen.’ Det finns också en skrivning om Region Östergötlands prioritering om att belysa ’kollektivtrafikens betydelse för tillgång till idrott och idrottsanläggningar.’

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt regionråd:

- Hur rimmar trafik- och samhällsplaneringsnämndens beslut om begränsning av kommunöverskridande färdtjänst med regionens ambitioner inom social hållbarhet?
- Hur rimmar trafik- och samhällsplaneringsnämndens beslut om begränsning av kommunöverskridande färdtjänst med regionens inriktningar och prioriteringar i den antagna idrottsplanen?

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 147

- Anser du att motion och träning borde inkluderas i begreppet 'väsentlig resa'?"

Jan Owe-Larsson (M) besvarar interpellationen med följande:

"Interpellanten ställer ett antal frågor om färdtjänsten kopplat till de som är i behov av fysisk aktivitet. De tre frågorna besvaras nedan.

Det beslut som fattades av trafik- och samhällsplaneringsnämnden förra året (TSN § 87/2023) om begränsandet av antal icke-väsentliga resor över kommungränserna var ett tufft men nödvändigt beslut.

I ett utmanande ekonomiskt läge är det viktigt att våga ta obekväma beslut men även att stå fast vid dem. Prioriteringar görs nu i många delar av Region Östergötlands verksamhet och kollektivtrafiken är inget undantag. Som beslutfattare måste vi vara konsekventa och stå fast vid de riktlinjer som har satts upp för att långsiktigt kunna säkerställa en hållbar ekonomi och en tillgänglig färdtjänst.

Region Östergötland erbjuder idag möjligheten till 10 icke-väsentliga resor med färdtjänsten per månad. Detta är utöver vad lagen kräver, vilken endast ålägger regionen att tillhandahålla så kallade väsentliga resor. Exempel på väsentliga resor är resor till och från arbete, utbildning eller daglig verksamhet. Det var som innan nämnt, ett tufft beslut att ta, men Region Östergötland har en ekonomisk verklighet att förhålla sig till.

Vid genomlysningen som gjordes inför beslutet kunde det konstateras att i Östergötlands fall, baserat på 2022 års resande, så skulle begränsningen av icke väsentliga resor beröra strax under 60 personer av de då 15 902 färdtjänstberättigade.

Hur rimmar trafik- och samhällsplaneringsnämndens beslut om begränsning av kommunöverskridande färdtjänst med regionens ambitioner inom social hållbarhet?

Bakgrunden till beslutet var att kostnaderna för den interkommunala färdtjänsten översteg budget. Mot den bakgrunden togs ett antal förslag fram med syftet att minska kostnaderna till budgeterad nivå. Då färdtjänstlagen medger begränsningar av antalet icke väsentliga färdtjänstresor gjordes bedömningen att den lagstiftande makten redan tidigare gjort bedömning baserat på diskriminerings- och funktionshinderpolitiskt perspektiv när lagen fastställdes.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 147

Hur rimmar trafik- och samhällsplaneringsnämndens beslut om begränsning av kommunöverskridande färdtjänst med regionens inriktningar och prioriteringar i den antagna idrottsplanen?

Det har nämnts tidigare men det finns en ekonomisk verklighet att förhålla sig till. Vi måste också komma ihåg att begränsningen gäller färdtjänstresor mellan kommunerna, inte inom kommunerna, och en övervägande majoritet av träning och motion bör kunna utföras i hemkommunerna. Självklart kan det finnas undantag men då finns all möjlighet för kommunerna att titta på alternativ om de inte kan tillhandahålla tillgänglig idrott och motion.

Anser du att motion och träning borde inkluderas i begreppet "väsentlig resa"?

Det är lagtexten som använder sig av begreppet 'väsentlig resa'. Vi skulle kunna ha en lång diskussion kring huruvida det är ett det mest lämpliga begreppet men det är som sagt vad som används i lagtexten. Vi anser att utifrån begreppet att det är rimligt att regionen prioriterar den interkommunala färdtjänsten mot arbete, utbildning och daglig verksamhet."

Interpellationen anses därmed ställd och besvarad.

Inlägg

Även Tobias Holmberg (V) och Martin Tollén (S) gör inlägg.

Justering

--	--

Christina Andersson

PROTOKOLL
Regionfullmäktige

2024-10-09

§ 148

Ny motion: 80-90-100-
modell i Östergötland

§ 148

Kaisa Karro (S) har den 9 oktober 2024 lämnat in motionen ”80-90-100-
modell i Östergötland”.

RÖ 2024/9499

Regionfullmäktige beslutar på ordförandens förslag:

1. att överlämna motionen till regionstyrelsen för beredande av svar.

Justering

--	--

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med Region Östergötlands underskriftstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

Underskrift 1

Namn: Nils Gustav Babtist
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2024-10-21 11:45:11 GMT+02:00
Transaktions-ID: 77051c45395a4993b05bd9750f66d611

Underskrift 2

Namn: Per Larsson
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2024-10-22 18:37:39 GMT+02:00
Transaktions-ID: 4712cd373ddd422db5740510ad92a157

Underskrift 3

Namn: Elvira Alfrida Wibeck
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2024-10-23 03:18:14 GMT+02:00
Transaktions-ID: 69e657719d814a2bb62519313b8c6eb3

Underskrift 4

Namn: REBECKA HÄGG
Identifieringsmetod: Mobilt BankID
Datum och tid: 2024-10-23 08:21:21 GMT+02:00
Transaktions-ID: c13c5f9af6ec41cbb8f3195e099629c9

Underskrift 5

Namn: Christina Mar Andersson
Identifieringsmetod: SITHS eID
Organisation: Region Östergötland
Datum och tid: 2024-10-23 09:07:15 GMT+02:00
Transaktions-ID: fbfe506b67c843b1829b09c852495844